

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer, t. i. vasárnap és esütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupan a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésnek 's pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország. (Kinevezések; a czéhekről's különösen a limitatió alatt állókról; a magyar kereskedelmi tárgyak szemléje 's irántokinevezetek; Szepes, Somogy és Soprony megyék közgyűlései; erdélyi ügyek; Pest város valószínű bevételei 's kiadásai 1845/6 katonai évben; a pesti lövésznyröl előleges értesítés; énekiskola a részvénydíjak befizetése iránt; budapesti napló.)

Lengyelország. (Politikai nyugtalanságok és lázongsokiol szülő hírek Galliczia és Lengyelországban.)

Amerika. (Megnyugtató hírek Oregon kérdése iránt.)

Spanyolország. (Az utolag alakult miniszterium névsorozata.)

Anglia. (Előkészületek az Amerikával netán kiütendő háborúhoz; viták a gabnakérdés tárgyában.)

Franciaország. (Kamrai ülések; algiri tudósítások; elegy.)

Németország. (Poseni mozgalmak.)

Értesítő. dunavizállás.

Magyar- és Erdélyország

Őcs. 's ap. kir. Főlsége a magyar kir. Kincstárnál jid. Nessel Károly halála által ürességbe jött alirattárnoki állomásra La s s ú István irattárhivatali segédet méltóztatott érdemesíteni.

A. n. m. kir. udv. Kincstár nyugalmazott főhadnagy Resch Ferenc rosenbergi k. sóhivatali gyakornokot Ipolyságra áthelyezett Szepessy Ferenc helyébe szucsányi ellenörködő mázsamesterné; továbbá a homonnai sóhivatalnál megüült ellenörködő mázsamesteri állomásra Petrovics József ottani mázsától; ennek helyébe pedig mázsától Vre-torisz János vágújhelyi sóhivatali gyakornokot alkalmazá.

A czéhekről's különösen a limitatió alatt állókról. A czéhek mellett és ellen a jelen, mindent javítani törekvő korszakban annyit beszéltek 's irtak már, hogy ha mind ezek öszszeszednének, meglehetősen közpözségű könyv kerekednék belőlök. Mi legyen azonban mind ezekben a jó, a tenni- vagy elhagyni-való, annak meghatározásába, vagy csak megvitatásába is becsátkozni sem szándokom, sem hivatásom; én csupan azon egyedi nézetimet ohajtom e tárgy körül a tisztelt közönség előtt kifejtetni, melyeket a muncipalis tanácskozásokban, állásomnál fogva, elő nem terjeszthetek 's mégis oly hiedelmet gerjesztenek bennem, mikép lehetetlen azok iránt a t. közönség figyelmét ki nem kérem, főkép most, midőn ezen tárgy ugyszólván napi renden van, mind ns Pestmegye RR., mind pedig a két testvér fővárosi tanács 's illetőleg az e tárgyban munkálkodó választvány előtt, mely mindent szoroson megvizsgál és rendez, a mi eddig oly nagy visszaélésekre nyujtott alkalmat.

Nem tudom: mikor és mikép foganszott meg törvény hozó elődinknél a limitatió eszméje; de könnyen hiszem, hogy midőn az behozatott, legjobb hatással gyakoroltatott; megváltozván azonban, még pedig igen sok tekintetben azóta a körülmények, én a limitatiót most már a husra, vagy más limitatió alatt álló tárgyakra nézve sem hasznosnak, sem szükségesnek, hanem inkább károsnak találom. — Meglehet, hogy azon időkben, midőn a hadak zivatarában megfogott hazánk népessége, a mesteremberekben nagy hiányt szenvedett, az élelmiszerekkel bánó mesteremberek is meggyérültek 's a kik kevesen voltak is, azok semmi országos szükségét, semmi mostoha körülményt tekintetbe nem vevén, önhasznuk tekintetéből mindent elkövettek meggazdagulásukra; 's ez okozható a főbb élelmiszerekkel bánó mesteremberek limitatió alá vettetését. — De most, midőn hazánk népessége irányában a mesteremberek száma nem csekély, 's ha van is e részben ittott kivétel, azokat egyedül a czéhek mostani cél szerűtlen szabáditókai, vagy jobban mondva: az azokkai tetemes visszaélések okozzák, szükséges, hogy legelőbb is ezek szüntessenek meg. —

Ugyanis, ki nem tudja, mily bajos p. o. a budapesti mészáros-, molnár-, vagy pék-czéhbe jutás még annak is, ki az eziránti felsőbb rendeleteknek leghivebben megfelelni képes? Azon ferde szokás uralkodik e két fővárosban t. i. hogy ha valamely mesterlegény bevégezvén vándorlása idejét, mesterjogért folyamodik a városhoz, legott az illető czéh rendeltetik megkérdeztenni: vajjon a folyamodó ellen van e a czéhnek valami kifogása? szóval, bevehető e vagy nem? — Igen természetes, hogy a bekeblezett mesterek önérdéküknél fogva mindent elkövetnek az ily folyamodónak czéljában megátoltatására; — és ha folyamodó nem polgári rendű, vagy épen vidéki, tanácsolhatnám neki: ne is becsátkozzék ezen óriási munkába, mert előbb meggyőzőné Tantalus nagy muukáját, semmint képes legyen azon

gátokon áttörni, melyek itt elibe gördítettnek. Nem is képzelteti magának az ezekben nem jártas azon sokféle hüzonát, mikkel egy ily, m e s t e r s é g e ü z h e t é s e t követelő egyed terhelhetni szokott, míg az ugynevezett reklémre becsátkatik, többnyire ifjusága keserves szerzeménye utolsó fillereit, vagy szüleitől segedelmiül hagyott örökségét kénytelen arra feláldoznia, 's mire a mesterségüzéshez kellene fognia, kezei erszénye üresek's még anyagot sem bír venni annak megkezdésére, adósságba veri magát, mely már magában rejti sokszor egész élete szerencsétlenségét. Példával, ha szükséges, akárhánnyal szolgálhatok.

Szükséges tehát, hogy a czéhek ezen szabáditókai visszaélése szoroson gátoltassék, mi csak ugy lenne elérhető, ha az illető városi tanács, vagy uradalom minden mesterlegényt, akárhová való legyen az, ha becsületes magaviseletéről 's legalább 6 évi vándorlásáról hiteles bizonyítványokat bír felmutatni, semmi költséges reklémisi munkákkal nem zaklatva 's a czéhet nemis kérdezve azonnal a mesteremberek számába igtatna. —

Ezen ohajtásomat következő okokkal gyámolítom; ugyanis azt mondtam fő: hogy akarhová való legyen is az ügyes mesterlegény (természetesen honából rendes elbocsátása után) be kell venni, mert a) a becsületes embernek a nemzetközönséges törvénye, szokása szerint ott hazája, hol élete becsületes fentartására legjobb alkalmat lel; b) becsületes magaviseletű embert, habár külföldi is, 's hazánkban letelepedni akar, méltányosság elvénél fogva is befogadnunk szükséges, mert habár fen azt mondom is, hogy a mesterségüzők nagy hiányában nem vagyunk, azért még koránsem állunk a műiparban oly magasan, hogy e tekintetben külföldre ne szorulnánk. Megkivánnám azonban, hogy a külföldi annyi vagyonebeli tehetséget mutasson elő, mennyi mestersége megkezdésére 's foganatos folytatására szükséges, még a hon- vagy kebelbelieket sem vevén ki ezen szabály alól, azon egyedüles kedvezénnel, hogy ha honzármazékiaknak vagyonebeli tehetségük valamivel kevesebb volna is, mint a külföldinek, azért a mesteri jog fölük meg ne tagadtassék. Szükséges volna ez érdemben, hogy az illető hatóságok önbéltetésük szerint minden czéheire illő figyelemmel határoznák meg: ki mennyit tartozék ily kellekül felmutatni, 's ezt mint kulesot a mesteri jog-megnyerhetésre szigorúan használják, 's csak a körülmények rendkívülies változásakor módosítsák. Ezen intézkedésnek azon jó sikere lenne, hogy a fiatalság tudván, mikép értékhiánnyal mesteri sorsra nem vergődhetik, a mostani igen szokásos tivornyáktól magát visszataroztatná, a külföldi pedig pénzt hozván a hazába, már ezzel is érdemesítené magát a bekebleztetésre, 's nem lenne okunk olyan mindennapi kifakadásokra, mikre most olymáltán kitörünk, midőn látjuk, hogy sok külföldi, kihazájából vándorbotján kívül egyebet hozának nem hozott, nem érdemelt kedvezésink 's egy kis szerencse mellett ugy meggazdagodott, hogy nálánál sokkal érdemesb honosinknak kegyelmeket, parancsokat osztogat, legkisebb gondja is nagyobb levén őt mindenképen boldogító u hazája nemzetsége mellett szóval, annál kevésbbé tettel buzogni. — Kell e ide példa? akárhánnyal szolgálhatok.

Azt mondom 2szor, hogy a mesteri jogért folyamodó becsületes magaviseletéről 's legalább 6 évi vándorlásáról hiteles bizonyítványokat felmutatni kötelezessék. Mi a becsületes magaviseletet illeti, az oly föltétel legyen, sine qua non, et nullatenus, melynek tanusítására felszólítandók a dolgozó mesteremberek, hogy a fölök elmenő legények vándorkönyveikbe, mint eddig, ugy ezentul is, de a nagyobb lelkiismerettel igtassák azok erkölesiségük 's mesterségi ügyességéről szóló bizonyítványukat; mit ezek a fentebbieknél fogva önérdékük miatt is hihetőleg szigorúbban fognak teljesíteni, mint eddig. Vannak azonban esetek, midőn a mesterlegények vagy munkahiány, vagy néha önhibájok miatt is munka nélkül maradnak, 's leginkább ily munkahiány időben hanyatlanak különféle végtes esetekbe. Azon kérdés támad tehát itt: mit szükséges oly legényekkel tenni, kik ily munkahiányi interregnum alatt valami erkölesi hibába esnek? Véleményem szerint az első botlást v. kihágást kivévén, ha nem criminalitáshoz tartozik, nem kellene a vándorkönyvbe igtatni, nehogy a vétkes e miatt mindenütt gyanut gerjesztvén maga ellen, munkát ne kapjon 's így még inkább elfajuljon; ellenben a második vétkes tett után tovább vándorlani sem hagyánám, hanem szoros gondvise-

lés alatt azonnal hazájába viszaküldeném. — Annak megtudására pedig: első e a vándorlegény tette, vagy ismételt? azon szokást kellene gyakorolni, mely több külső országban divatoz, hol a befogott mesterlegény felett mindaddig ítélet nem hozatik, míg minden helyeiről, hol befogatása előtt dolgozott, nem szerez magának a törvényhatóság tudomást annak ottani magaviseletéről. Ezt habár sok fáradsággal, de minden esetre igen üdvös sikerrel gyakorolják Szászországban is. Mi pedig azt illeti, hogy a mesterlegény legalább 6 évi vándorlásról mutasson bizonyítványt, azt annyiból állítom szükségesnek, mivel gyakran volt alkalmam tapasztalni, hogy főkép a mi magyar mesterlegényeink kitanulván atyjaiuknál, vagy valamely rokonuknál immelámmal a mesterséget, sokszor alig 14—15 éves korukban felszabadítatnak, elballagnak a szomszéd városkába, néha faluba is, eltöltik ott sokszori hazahaza menés 's még többszöri édes anyjokat látogatás 's az által süttött pogácsa mellett a most szokásos 3 évet, a helyett, hogy mesterségükben némi előmenetelt tettek volna, csak negédeségben gyarapodnak, mesterségre nézve pedig felületes kontárok maradnak. Kérem: némi kivétellel nem mind igaz e ez? — A külföldiekre nézve még azt is megkivánnám, hogy a hol le akarnak telepedni, legalább is két évig munkában legyenek, mi által mind erkölesi mind mesterségi szilárdságukat leginkább megismérhetni.

Van még igen sok visszaélés a czéhi szabáditókakkal, melyek fontossága szüle azon majd általános kívánatot, miszerint a czéhek eltörlesztése több hatóság által országgyűlésileg sürgettetni elhatározatott. Ezek illusztrációjába, ha a t. szerkesztőségnek nem volnék terhére*) később szándékozom becsátkozni; most azonban még csak azt akarom megmutatni, hogy a limitatió, mint mindjárt e sorok elején mondom, jelenleg már nemcsak nem szükséges, hanem több tekintetben a közönségre nézve káros is.

A husárszabás (limitatio) a megyék által gyakoroltatik eképen: midőn a mészárosok tapasztalják, hogy a hus szabott ára az ő érdekükhez, vagy világosabban mondva: megszokott hasznukhoz képest kissé alantabb áll, egy terjedelmes folyamodványt nyujtanak a megyéhez, sok rendű mindenféle könnyebb, nehezebb, sokszor az ő szemérméteikhez igen hasonló nyomatékú okokat hozván fel, melyeknél fogva a hus árát fölébb emeltetni kéri. Midőn pedig a közönség tapasztalja a husár sulyosságát, a közgyűlésen bárkinek indítványára bebocsátkozik a megye a tárgy vizsgálatába, de a mészárosok mindenkor elegendő elővigyázattal bírnak arra, hogy midőn ezen tárgy a közönség részéről megpenditetik, akkor az ő ellenvéleményük is mesterileg öszszesótt adataik kisérétében vétessék tekintetbe. Hányszor vallották meg a husárszabályozás végett próbavágásra kiküldött megyei tisztviselők, hogy a mészárosok által ezen eljárásukban legnagyobb ármányal szövevényességgel játszottak ki, semmikép sem juthatván a dolog valódi érdemére? És mégis uraim! — 's itt legyen szabad ama derék hazafival figyelmet kérem, — 's mégis mi mai napig is csak limitálunk! — 'S miért? bizonynyal nem egyebért, hanem hogy legszentebb szándékunk mellett is, a mészárosokat, et id genus omne, gazdagítsuk. Hiszen már a limitatio elve is ezt hozza magával! Mert midőn a megyei rendek a hus árát szabályozzák, már csak igazságszolgáltatási tisztjüknél fogva sem tehetik azt, hogy a hus árát, ha p. o. a próbavágás szerint fontja 16 krra esik, 14 krra tegyék, teszik tehát 16ra 's így a mészárosokat minden esetre fölmentik a károsulás 's veszteségtől, mely alól a limitatió alatt nem álló mesteremberek közül egy sincs mentesítve. 'S e így megy a limitatiókkal folyvást, és mindenütt, és mindenkor! — Hogyne gazdagodnának meg tehát a mészárosok egyéb árszabás alatt álló sorsosaikkal, midőn őket magok a megyék és hatóságok mintegy törvényesen fölmentik minden veszteség alól? főkép az eddigi mértékbeni visszaélések, 's mesterségbeli egyedáruosságuknál fogva? Csoda e tehát, ha a mészárosok, molnárok, pékek, szappanosok 's egyéb limitatió alatt duskodó mesterembereink országszerte leggazdagabbak? Nem irigység szól belőlem az érdeklét elvre nézve! mert nincs ok, mely azt hennem fölgerjeszhetné, hanem egyedül az igazság és más mesteremberek iránti méltányosság elve mondatá ki ezeket.

Könnny ezekből átlátni: hova czélez e tárgybani javaslatom. Oda t. i. hogy bármily féltékenyek vagyunk is e-

*) Szivesen elfogadjuk.

zen municipális jogaink egyike L. az árszabási gyakorlás elvesztésére, az úgy fontossága mégis égbekiáltólag kívánja, hogy a' köző tekintetből azt áldozzuk fel! — 's megszüntetvén a' czéhek szabaditkaival sok visszaélést, tárjuk fel kapuinkat a' concurrentiának; ne kárhoztassuk a' kitanult 's vándorlott ügyes feddhetetlen vi-seletű mesterlegényeket vénségigleni 's ugyszólván örö-kös vándorlásra! ne kérdezzük a' mestereket: kívánják é' vagy ama mesterlegényt magok közé bevenni? hanem ha a' fen javaslatba hozott föltételeknek vagy más ufolag meg-határozandó rendelkezéseknek eleget tesz, azonnal igtassuk a' mester-koszoruba, 's valamint más, limitatió alatt nem ál-ló mesteremberek közül is csak azok boldogulnak leginkább mesterségökben, kik azt jól értik 's legtöbb népszerűséget, hitelt 's tekintélyt bírnak derék, tartós 's jutányos munkájuk által szerezni magoknak a' közönségnél, úgy lesz ez a' mé-szárosok, molnárok, pékek, szappanosok 's egyebekkel is. Nemis kell ennek bebizonyítására messze mennünk, mert tapasztalható mindenki, mikép a' közbirtokossági helységekben, hol a' népesség arányához képest többnyire jóval több mézáros, pék 's b. lakik, mint teszem, a' királyi váro-sokban, ott a' húst, pedig jó mértékben, többnyire limitált szabott áron alul mérik, a' pék-sütemények szembetűnőleg nagyobbak, mint a' városiak 's b. Ekkor a' költséges, igen ritkán a' mesterség gyakorlati lényegébe vágó 's így egészen haszntalan remeklések is a' fenebbi zsarolási okoknál fogva könnyen elmaradhatnak. Ki a' nélkül, hogy mes-terségét kellőleg értené, annak ön kezére üzéséhez kap, sa-ját kárával és szegényével ugys kénytelen lesz előbb utóbb abból kidülni 's ismét vándorbohoz r. yulni. Híjában mondja itt nekem valaki, hogy majd sok fiatal ember, mihelyest mesteremberi sorba lép, megházasodik, utóbb pedig nem értvén mesterségét, nemcsak magát, hanem feleségét, sőt gyermekeit is szerencsétlennit fogja; mert bizony a' gondos szülők, kiknek gyermekek szerencséje igazán szívükön fekszik, meg fogják tudni itélni: tanácsos é' gyerme-küket 's annak jövedő sorsát a' kérő fiatal mesternek biz-tosan általengedni, vagy nem? —különb is, ha szabad a' mesterlegényeknek házasodni, miért ne tehessen ugyanezt joggal bevett mester is. ?

Ezek voltak, miket ez uttal a' czéhekről és limitatióról mondani szándékoztam. Ha nézetim netalán híjányosak és czéliránytalanok, édes örömet fogok a' máskép vélekedők, minden esetre okokkal támogatott, ellenészrevételeiknek hódolni. — Loysch Imre.

A' magyar kereskedelmi társaság egy e' napokban közközre tartalmas felíven dióhéjba szoritott átnézelést bocsát a' közre a' magyar kereskedelmi á-lapotnak 's ezt néhány figyelmet érdemlő jegyzettel kíséri. Kimutatván előbb, mikint a' külföldi vállalkozónak, ki ér-dekekkel fűződik hozzánk, 's korlátlan törvényes intézvényink által biztosított pálya nyílik eszelekvőségre 's becsületes érdem- és nyereség-szerzésre — mit egyébiránt belföldre nézve önmaga példájával bizonyít — igéri, mikép a' magyar keresk. állapot valódi rajzát ide vonatkozó adatok idősza-konkinti körülményes közretételével híven adni 's oda munká-ködni fog, hogy az országot a' külföld piaczaival köze-lebb összeköttetésbe hozza, miszerint így az idegen tőke-pénzes figyelmének egy részét hazánkra fordítsa 's a' ma-gyar állapotokat és intézvényeket örökké csak mostoha színben feltűntető német lapí levelezések által magát tév-utra vezetetni ne engedje.

Magyarország kereskedése szerinte geographiai irá-nyokat véve, három részre oszlik: 1) Tengerentúli közle-kedésre, 2) az ausztriai német és olasz státusokkali, 3) a' legalsóbb dunai tartományok és Levantevali közlekedésre.

A' tengerentúli közlekedés magyar tengerpartunk kikötőin keresztül a' közlekedési eszközök akadályai 's ille-tőleg híjányai miatt nem nyerhet kellő emelkedést. Ezen bajok elhárítására 's hogy külföldön is piac nyitassék az-on nagymennyiségű becses földtermékek egy részének, mik eddigelő az ausztriai német tartományokban ugyszól-ván elfeészéreltettek, idegen tőkepenzesek hozzájárultával alakult a' vukovár-flumei egyesült vasut-társaság, mely-hez ha gondoljuk a' létrehozandó egészen biztos flumei ki-kötőt, ezen rendszabályok a' magyar kereskedés igényei és szük-ségeinek ez irányban tökéletesen megfelelelendnek 's az európai gabnakereskedésre ez által igen érezhető hatás fog gyakoroltatni 's bekövetkezik, hogy Magyarország a' külföldet nemcsak olcsóbb gabonával elláthatja, mint bár-mely egyéb gabnatermesztő ország, hanem a' gabnaforga-lom is egészen új alakot nyerend. 'S ez az átnézetben vilá-gos számokkal kimutatattik. Annak pedig, hogy az ország viszonyai iránt a' külföldi speculansok eddigelő még olly csekély figyelemmel voltak, oka részint a' távolságban, ré-szint abban állítatni lenni, hogy a' pénzpiacok örökös nye-résztelvekkel voltak elfoglalva, 's végkép elhalmozva. Tek-intetbe vévén tovább a' jelentékes magyar közlekedést az ausztriai német státusokkal 's meggondolván, mikép Ma-

gyarország nemcsak ezen, hanem jobb körülmények mel-lett 2 sőt 3szorannyi szükségét is bír fedezni, a' nevezett vasut építése mint olyané, mely a' külföldi keresk. orszá-gokat Magyarországhoz közelebb fogná hozni, legkivána-tosb eseménynek tartható. Az 1844diki számlák szerint a' magyar tengerparton általi kivitel — a' mostani rosz szállí-tási eszközök mellett — teszen 2 millió forintot; főáruk: buza, tengeri, repeze, dohány, épületfa 's b., melyek mennyisé-gét azonban tiszszerezni lehetne. Ellenben külföldről tenge-ren 1844ben több mint 13 millió pft. értéknyi gyarmatáru 's iparműczikk legnagyobb részt második kézből (Triesten át) hozattott be, mely mennyiség kétszer olly nagy lesz Fiumén keresztül vasuti összeköttetésnél. Ugyanazon szá-málkból kitünik, mikép a' magyar tengervidék környékén sok épületfa vágatik, melyből az ottani műhelyek szépségre 's tartósságra nézve igen jeles hajókat állítanak elő. Ezen té-nyek a' külföld előtt annál nagyobb fontosságot nyerhetnek, ha egyszersmind az ausztriai státusokkali közlekedésünk ide számítottik. Legújabb hivatalos kimutatások szerint be-vitel az ausztriai státusokból Magyar- és Erdélyországba 1844ben tett: 55,117,907 's így 8 millióval több, mint az 1843ki. Főczikkok: pamutfonal 1,600,000 flért, gyapot-gyártványok 20,523,000 forint; vászon és vászonkelmék 4,300,000 flért, gyapjúgyártványok 11,000,000 fl; selyem-gyártványok 2,000,000 flért, vasgyártványok 1,600,000 flért. Ideszámítván még a' 13 millió flnyi gyarmatárukat, önkint következik, mikép olly országnak, mely illy nagy fo-gyasztásu, szükséges igen bő segédforrásokkal bírnia, 's érdekes piacot szolgáltatathatnia a' forgalomnak.

Ezután következik a' magyarországi értéke- 's áruki-vitel az ausztriai tartományokba, mely különféle iparmű-tárgyak 's természeti, meg mezőgazdasági termékekből összesen teszen 1844ben 62,742,349 flot, tehát az 1843-kinál 7 millióval többet. —

Leventeivali kereskedésünk aránylag csekély, mel-lyet azonban igen magas fokra lehetne emelni; a' török tartományokból tömérékmennyiségű áru érkezik transi-to, mi helyett ismét kézművek vitetnek ki. — Állítólag a' Berlinben alakult dunakereskedelmi társaság van e' tér kizsákmányozására szánya, mely feladatot mi magyarok sokkal könnyebben feloldhatnók.

Itt pénzügyi viszonyainkra tér át a' jelentés 's ekkép rajzolja röviden azokat: Magyarország pénzügyi helyzete olly természetű, miszerint az országban nagy tőkétet szo-katlan előnyökkel helyezhetni el. Az e' részbeni tér olly tá-gas és terjedelmes, hogy még a' legbiztosbra nézve sem szabhatni bizonyos határokat. Minthogy Pest eddigelő még nem volt váltópiac, mindazáltal mint a' belforgalom közép-pontja a' bécsi pénzpiacnak tömérék összeget szolgálta-tott: mindenekelőtt néhány váltóház alakulása lenne itt szük-séges, mik aztán egy részben a' pénzforgást könnyitenék meg, más részről a' már számos (?) millió felett rendelkező magyar takarékpénztárak 's egyéb intézetek által gyámo-ltatnának, bizonyosan nem híjányzanának számukra itt helyben (Pesten) 's a' vidéken legszebb üzletek. Ezen pon-tot a' magy. keresk. társaság különös figyelmébe ajánlja a' külföldi tőkepenzeseknek.

Ezután a' kiviteli czikkokat sorolja elő, névszerint: timsó, dárdany, pálinka, körösbogár, vas, toll, gabona 's hüvelyes vetemény, rongy, kender, fa, méz, gubacs, hamu-zsir, veteménymagvak, gyapju, disznózsir, kőszén, dohány, viasz és borok. Érdekes lesz ezek néhányainak kereske-delmi állását ide igtatnunk, mint az az átnézetben foglalta-tik. Pálinka nagy mennyiségben készítettik 's czélszerű ja-vításokkal ezen czikkeli kereskedést igen nagyban lehetne úzni. Névszerint a' legjobb minőségű genever, cognac, és sprit-et lehetne előállítani, ha szakértők fogának illynemű vállalathoz. Ezen czikk ára rendszeren a' gabna árával tart egy lépést. — Az év végével igen drágán fizetett e' czikk. — V a s. Igen nevezetes vashányák léteznek az országban, melyek közül azonban vállalkozási szellemhíjány miatt csak kevés műveltetik; és mégis nagymennyiségű vasművek ál-lítatnak ki, miszerint a' vasműszereken szük-ség nagyob-bára fedezve legyen. A' magyarhoni mostani vastermesztés 700 ezer mázsára tétetik; ebből nyers állapotban 300 ezer mázsa küldetik feldolgozás végett Ausztriába. — G a b o n a és hüvelyes vetemény. Magyarország évenkinti gabnatermesztése felülhalad 90 millió pozsonyi mérőt; eh-ből mult évben csupán az ausztriai német státusokba 4 millió mérő vitetett ki. Gabna nevezet alatt itt búzát és rozst kell érteni. Azon ár mellett, mibe a' buza egész a' tenger-partig kerül, nehéz volt a' külföldet jutányosb árral ellá-tni — de ha mindazáltal a' vukovár-flumei vasut már meg-nyitva lenne, a' legjobb minőségű búzát Fiumeig mérőn-kint 35 kron el lehetett volna szállítani, hol aztán a' hajón egy star nem kerülne többé 4 3/4 flnál. A' legújabb conjunc-tura által előidézett árakra viszapillantva, vagy csak a' dolgok mostani helyzetét véve, okvetlenül át kell látni, mi-szerint Magyarország minden országok közt legolcsóbban

termeszt 's vasut által valamennyi világrészszel verse-nyezhetend. Tekintetbe véve tovább, miszerint minőséget illetőleg a' külföldi kereskedésben tömegesen előforduló fa-jak közül kevés vetélkedhetik a' magyar búzával 's misze-rint ez arány a' többi gabnafajra 's hüvelyes veteményekre nézve is áll; akkor a' flumei vasut fontossága nemcsak Ma-gyarországra, hanem a' többi keresked. világra nézve is félreismérhetetlen. A' természetök kezeiben a' gabnafajok készletei (Vorräthe) majd kimerítvék; 's ha a' nyugot szá-mára már megvásárolt, de jögtorlatok miatt még el nem szállított mennyiség levonatik, a' kereskedők és speculan-sok kezeiben az 1844ki búzából semmi, az 1845kiből csak kevés marad, ugyszinte középszerű mennyiségű tengeri 's majd semmi a' többi fajból. — K e n d e r. Miután bizonyos, hogy Oroszországgal mind minőségre, mind árra nézve versenyezhetünk, e' czikknek nagy jövedőt remélhetünk; csak az építendő vasuton leendő jutányos szállítás kíván-tatik, hogy az idegen piacokat legolcsóbban láthassuk el. 1844ben a' kivitel Fiumén keresztül 9396 mázsát tett. F a. Épületfa 's hordódongában a' magyar tengerpart nevezetes kereskedést üz 's 1844ben a' kivitel körülbelül 1/2 mil-lió pft. értéknyire rugott. Ára ritkán változik.

H a m u z s i r. A' magyar hamuzsir jóságára nézve a' legelső minőségű amerikai 's orosz hamuzsirrall egy fokon áll; 's az ilir nevezet alatt előforduló is többnyire magyar termék. — V e t e m e n y m a g v a k közt első helyet foglal a' repczemag, melynek termesztése Magyarországnak néhány év óta tetemesen emelkedik, úgy hogy középszámi aratás most 1 1/2 millió mérőre, multévi kivitel a' magyar tenger-vidéken át 100 — 120,000 starra, Ausztriába 500 — 600,000 mérőre = 375 — 450,000 starra rugott.

G y a p j u. Ez főrovatot képez a' magyar kiviteli ke-reskedésben 's részint ez okból, részint mert a' legutóbbi conjunctura a' gyarországokban szokatlan előhaladás bé-lyegét viseli, legfőbb figyelmet érdemel. Az évenkinti ter-mesztést 310,000 mázsára számíthatni, miből a' legna-gyobb rész külföldre vitetik. Az országban ugyan közönsé-ges kelmékre jókora mennyiségű gyapju dolgoztatik fel, de az erre megkívántató gyapju leginkább a' török tartomá-nyokból Dunán hozatik be. Az árváltozatok mult évben ne-vezetesek valának; a' speculatio magasan emelte fel az ára-kat, míg a' rosz aratás miatti panaszok elterjedtek 's az ag-godalmak fenyegető éh-szükséggé változtak, mire a' tőke-birtokosok a' gabnának vetvén magokat, a' gyapju árát hirtelen csökkenteni hagyták, mit a' gyarak alászállott mű-ködése is előmozdított. Jelenleg mintegy 40 ezer mázsa feks-zik a' helybeli piacon mind második készben. A' forgalom eddigelő nem emelkedhetett tulajdonképi fokára, mert ol-lyan kezekben volt, melyek munkálataikban nem mindig szigoruan járnak el. Részint ez okból, részint mert e' czikk különös figyelemre méltó, alkalmat vón a' magy. keresk. társaság egy osztályozó intézetet alapítani, melyből jövöre a' külföldi szük-sége szerint elkészített árut küldhetni el 's egyszersmind a' martiusi pesti vásárra teendő megrende-lésekre hí fel, hogy a' megbízók a' társaság e' részbeni ked-vező állásáról meggyőződjenek. — K ő s z é n még folyvást hanyagoltatik, de a' gőzmozgonyok, gőzhajók mindenünnen folyvást szaporodván, a' magyar kőszénre közel jövőben nagyszerű külforgalom vár. — B o r o k. Az évenkinti termés körülbelül 30 millió akóra becsültetik, 's daczára jeles mi-nőségöknek a' borok potom áron kelnek. —

Beviteli czikkok közül: kávé, nyers cukor, bors, a-ranyglét 's amerikai bőrök örvendenek legnagyobb forgal-mnak. Az ország valamennyi cukor főzdéji körülbelül 100 ezer mázsát használnak fel, mely szük-ség nagyobb rész-ben braziliai fehér cukorral fedeztetik; a' moscovadi keve-set ér, mert szörpe csak veszteséggel. — Bőrök évenkint mintegy 300 ezer ft. értéknyit hoznak be. Egyébiránt a' gyarmatáruk árai folyvást a' nagyobb tengeri piacok ke-reskedése szerint süllyednek vagy emelkednek. H e t i l a p.

Szepesmegyel közigyűlés. Lőcsén febr. 10kén. Körösszegi 's adorjáni gróf Csáky Károly Szepes földjének örököse 's azon nevű vérmegyének örökös és valóságos fő-ispánja, a' magyar tudós társaság igazgató tagja hosszszú és súlyos szenvedések után folyó év január 15kén Lőcsén kimult. Multis ille bonis flebilis occidit; sok szegény gyá-moltalan siratja benne jöltevéjét, és Szepes Rendei méltán gyászolják szeretett kormányzójakat, kinek szelid igazga-tása alatt a' megye 15 évig boldog és békes volt, az idő-közben több más törvényhatóságban dult zivatároktól nem érintve; mi nagy részben a' boldogultnak érdeme 's azon személyes tisztelet követkevénye volt, melyet szeplőtelen jelleme 's tiszta hazafisága mindenki ben gerjesztett.

Illy szomorú előzvény után Szepesmegye Rendei febr. 3kán közgyűlésre sereglettek, melyet első alispán Jóny Vincze ur jeles gyászbeszédrel nyitott meg, a' tőlünk elbu-cszottak kitűnő tulajdonságit 's érdemeit kiemelve 's a' Rendet meghívá más napon a' lőcsei főtemplomban tar-tandó halotti tiszteletre. Határozattá lőn, hogy ezen gyász-

eset mind a' nm. m. k. Helytartótanácsnak, mind ó cs. k. felségének följelentessék oly alázatos kérelemmel, hogy a' Csáky grófi családból más főispánt nevezni méltóztassék; a' boldogultnak arcképe az özveggy grófnőtől lemásoltatás végett ki fog kéretni és a' szokott sajón-levél (Condolentiales) ó nagyságának megírtni. —

Következett az időközben tartott kisgyűlések jegyzőkönyveinek hitelesítése, melyekből kiemelendő Mariássy Mihály urnak tátrai járás főszolgabírájává történt helyettesítése s a' tartománybiztosi számtételről jelentés, mely szerint a' közelebbi mult félév alatt nemcsak az adóbeli egész tartozás, hanem még a' hátralevőségek lerová-saul is 1625 p. forint lefizettetett, mely eredmény illy mostoha körülmények alatt valóban bámulandó. —

Kihirdetett továbbá első alispánunk a' megye állapotjáról szóló évfordulati tudósítása, melyből kitétszik, hogy az egészségi állapot, mi az embereket illeti, kedvező volt, de a' szarvasmarha között némely helységeben lépgyuladás dühöngött; negyvenöt rab közül csak négy maradt per alatt (boldog megye!) az áradások sok hidat megrongáltak; a' megyei pénztárak rendben vannak, de a' községek m a g t á r a i még választványi tárgyalásra várnak, (mellynek siettetésére azonban ez uttal megítéltetett a' rendelés,) három község tűz, 16 pedig jégeső által megkárosult. — A' jóféle marhahas ára most mindjárt 10, — jövő mart. 15-től kezdve a' hizalt, megyei biztos által mindig eleve megszemléltendő marháktól, 11 váltókrárczárta emeltetett.

Február 4-én halotti szentmise után a' közgyűlés folytatván, a' takarmány nagyobb ára tekintetéből az előfogatok bére 3 váltóforintra, mezei munkák idejében pedig 3 vft 20 kr-ra emeltetett. — A' nm. m. k. Helytartó-tanácsból átküldött közoktatási rendszer megvizsgálására választvány neveztetett. Pest vármegye kettős felszólítása következtében nádor ó cs. k. főhűségének felszázados hivataloskodása ünnepére, midőn annak határnapja tudva leend, választvány fog neveztetni, addig is pedig ó fenségéhez üdvözlő felirat intézetni. — A' nm. m. k. Helytartó-tanács tudat adá, hogy megyebeli Wagendrisszel bányavároskának 4 országos vásártartás engedtetett meg. — Pest vármegye levele a' horvátországi viszonyokra nézve hozsuzsú és érdekes vita, sőt 'szavazás' után, pusztán tudomásul vétetett.

Febr. 5-én szónyegre került azon középponti választvány tudósítása, mely a' közmunkákra fordítható erőket összeíró választványok munkálatit megvizsgálta. Többi közt elfogadtatott a' választvány azon javaslata, hogy a' nm. m. k. Helytartó-tanács kéressék meg, miszerint jövődében az egyházaknak adó alatti földeket hagyományoztatni a' kiváltásigolt városokban se engedjen meg, hanem az illy földek adassanak el s csak az eladási ár tétessék az egyház pénztárába. Ellenben a' választvány azon más javaslata, mely szerint egy, jövő országgyűlésen hozandó törvény által azon nemeseket, kik jövődében urbéri telkeket szerzendnek, közmunkákra is kellene kötelezni, nem fogadtatott el, valamint azon harmadik javaslat sem, mely szerint a' nem nemes haszonbérőket, korcsmárosokat és molnárokat közmunkákra kötelezni akarta: mindezek tovább is menten maradandnak, de a' haszonbérők közül csak azok értenek ide, kik egész nemesi birtokot, vagy egy faluban levő egész portiót bérelnék, nem pedig olyan zsellérek, kik udvartelki funduson letelepülve, netalan egy pár udvartelki földet is használnak. Egyébiránt a' közmunkákra most fordítható erő öszeve az egész megyében: 42,459 ígás és 28,44 gyalog napot teszen s így 27,686 ígás nappal többet, ellenben 10,368 gyalog nappal kevesebbet, mint a' mennyi eddigelé közmunkákra fordíttatni szokott. Ennél fogva határozatott, hogy ezen összeirt erőnek csak 2/3 da fordíttassék rendes folyó munkákra, 1/3 da pedig csak rendkívüli esetekre tartassék fen; mindenek előtt a' már elkészített utak jó karban tartassanak, és csak azon erővel, mely ezek után fenmarad, építtessenek új utak; s a' munkák parazollatásának, valamint a' sokszori jövetmenet-betudás elkerülése végett a' mostani rendszer, mely szerint minden községnek bizonyos ölnyi tér ki volt jelölve, jövődöre is tartassék meg olly móddal, hogy ezen tér a' választvány által teendő próbatétek után a' szerint határozassék el, miszerint azt a' törvény-szabta munkanapok alatt minden esetre bevégzhesse. —

Febr. 6-án a' féktelen eselések megzaboláztatására és viszonyaik szabályoztatására küldetett ki választvány. Liedemann Sámuel kérelme, ki Lőcséről Bieliczig gyorskocsizást kíván alapítani, a' megyét a' Bieliczen keresztül vezető vasutal s így a' birodalmi fővárossal összekötendőt, a' nm. m. k. Helytartó-tanácsnak fog ajánlatni. — Hodermark helységben már is éhséggel küzdő 32 családnak egyegy mérő gabona fog adati addig is, míg az iránt már felszólíttatott földesuraság bővebb segédelmet nyujtand. — Ezek után folytaták a' közmunkák körüli választványi jelentést s nevezetesen annak azon részét, mely a' folyó ovtben építendő utakról szól. Ebben előfordulván azon körü-

mény is, hogy Gallicziában egy új ut építtetik, mely Szandecz várost egyenesen Ófalvával kötné össze, s így a' költséges mniseki utat fölséggé tenné, ez iránt különös választvány a' hely színén minden körülményt meg fog fontolni s véleményét jövő közgyűlés elibe terjeszteni. A' Csütörtökhelyről Káposztafalvára vezető ut is, mely Lőcsé és Igló városokat a' savanyki völgygyel és a' murányi utvonallal összeköti, de eddig legkisebb esőzés után is majd egészen járhatatlan volt, némely szomszéd helységek segítségével járható állapotba fog helyeztetni. — A' felső magyarországi bányapolgárság Svedlér várost egy ottani hidnak, melyet a' viz megrongált, felépítésére szoríttatni kérte, de kérelme alaptalannak találtatott és a' bányapolgárság maga azon szerződésnél fogva, melyet néhány év előtt a' Göllnicz vize mentében vezetett ut és rajta levő hidak iránt a' megyével kötött, a' kérdéses hid-felépítésre köteleztetett. — Febr. 7-én fölvetetett az illető választványi jelentés a' községek magtáiról, melyek jövődől jobb elrendezéséről löbb rendbeli üdvös határozat hozatott. A' sokszor említett Krompachon elkövetett katonai kihágás iránt kihirdetett a' nm. H. tanács intézvénye, mely szerint ó felsége azt nyilvánítani méltóztatott, hogy miután a' kihágók ellen az ítélet annak rendje szerint hozatott, azt többé nem változtathatni meg, jövő országgyűlésen egy e' részben hozandó kielégítő törvény fog sürgtetni. — Pestmegyének levele a' főispáni helyettesek és Zágrábmegyéé a' varasd-megyei örökös főispán elmozdítatása iránt, viszhangra nem talált. — A' nm. Helytartó-tanácsnak szeszégetést illető intézvényeire fel fog iratni, hogy e' megyében a' szeszégetés nem tiltatott el, de az uradalmak ez uttal felszólíttatnak, hogy azt a' nép élelmi szükségéhez szabott mérséklettel gyakorolják. A' gyűlés még febr. 9-én is folytatott, de közérdekű tárgy többé nem fordult elő. Közli F a b r i c z y S.

Sopronyi közgyűlés. Az e' gyűlésen megfordult vitatkozások bővebb ismertetésükre czélszerűnek tartottuk egy másik tudósítónk értesítését, rajzát is ideiglatni, mely így következik: Nem volt talán idő még e' nemzet életében, midőn a' megyei gyűlések több figyelmet igényeltek volna mint most. A' kormány a' eszekevés terére lépett s ebben annál kevésb akadályt lesz természetesen, minél inkább gyérül vagy silányul az ellenzék. Magyarorszában a' politikai meggyőződés még mindig olly köpenyben jár, melyt a' szél után igen könnyen fordíthatni. S ezen önzésből kinőtt vonásunkat már annyira isméri, hogy legkevésbbé sem kételkedhetni azon, hogy ha a' tisztujtásakoni győzelmet a' kormány részre biztosítják, az oppositio legioja igen könnyen devalvatiót szenveded, s így biztosítva más részen lesz a' többség; mit eddig életbe léptetni láttunk, bár ez országgyűlésen kívül történt — csekély nyomatekunak tekintendők, ha reményünk lehetne, hogy az abnormis állapotú megyék visszanyerendik még előbbi erejüket; de a' kiltások nem olyanok. A' köznemesség már mindenütt eléggé demoralisálva van arra, hogy azt eszközül használni lehessen. E' tekintetben mi is csak ott állunk, hol a' többi megye azon kevés különbséggel, hogy mi még a' teremben össze nem verekedtünk, mert az ellenzék ezen segéd-argumentumokat is erkölcsi okokkal akarja legyőzni s nem tévedhetett annyira, hogy anyagi erő ellen ugyanolly erőt használván a' terem méltóságát megszeplősítse s a' nemzet erkölcsi világát alacsony lélekvasárlások által behomályosíttatni engedje. Mert igen jól tudja, hogy illy fegyver kettős élű, mellynek, ha egyike nem, a' másika előbb utóbb a' használatól vérendi meg, ki az ember méltóságát letapodva azt alacsony eszközé aljasítani nem vonakodik. A' kormány érdekében kívánók s hiedelmünkben nem fogunk csalatkozni, hogy tultubuzgódóitól az illy elemek politikai életbeni szereplésre ne kárhoztassanak, mert bizony sem azon kör, mely meggyőződését financialis érdekből meríti, sem azon osztály, mely most kezd feltalakodni azon tzerre, a' mihez kellőleg nem ért, sem ezeknek segédargumentumai a' valódi hatalmat és erőhitűnk szerint szilárdítani nem fogják; de fogja igen is növelni azon örök vezérfontalul szolgáló megemlékezés, hogy alkotványos nemzet vagyunk s' stb. Ezen rövid pár szóban fekszák hitűnk szerint az, miből a' kormány ereje és diosósége s a' nemzet boldogsága serkendez. Halljuk a' gyűlést, mely január 26-án kezdődött. Főispáni helytartónk röviden üdvezelvén a' Kkt Si m o n alispán jelentése olvasottat a' megye állapotjáról, mellyben jelen szük körülményink közt különös méltánylással fogadtatott azon figyelem, mellyel az a' szegény megszorult adózókat a' sok éhletetlen uszorás körmei közül kimenteni törekszik. Említé, mikép már több illy uszoráskodás jelenteték nála, miben legszomorított az, hogy az illy csalók olly ügyesen járnak el mütéteikben, hogy őket könnyen utól nem érhetni. Határozatott, hogy egy választvány a' váltó természetét s mivoltát rövid megszerű szerkesztésben érthetőleg kidolgozván, ez minden helységnek kiadassék s az illető szbirák által megmagyaráztassék, hogy T. Bálint szerint mindenki tudhassa: „Miért váltó a' váltó?” (Vége következik.)

Somogymegyei közgyűlés. Rendszerinti évnegyedes közgyűlésünket főispán ur ó mlga a' számosan öszszegyűlt KK. és RR. szokott üdvözlésével f. h. 3-án nyitván meg, legelsőben is a' nm. Httó-tanácsnak a' népnevelés ügyében, mult közgyűlésünkből tett felírásunkra érkezett azon intézvénye olvastatott: hogy miután 1723 óta ez ügyben törvényhozás utján semmi nem történt; a' közvélemény által is ohajtott ebbeli sikert pedig bizonytalan időre nem halaszthatni, azért is ó fölsége e' részbeni törvényes és természetü jogánál fogva, már századok óta folytatott gyakorlatu legmagasb tisztében nem gátolthatván, a' megyének meghagyatik, hogy magát az ez érdemben kibocsátott felsőbb intézkedésekhez alkalmazza; ennek folytán, noha voltak, kik az ügy minélelőbbi sikerésítése tekintetéből a' fensőbb rendeleteket elfogadhatóknak vélték, a' nagy többség mindazáltal azon kijelentésénél fogva: ámbár a' megyei KK. és RR. meg valának győződve, miként a' köznevelés körül alkotványos uton eszközöndő intézkedés a' legsürgelős szükségek közé tartozik, alkotványos jogaik épségben tartását mégis annál inkább polgári kötelességök legfőbbikének tartják, mivel a' népnevelés körüli intézkedések sikeretlenségét semmi tekintetben a' nemzet terhére nem róhatják, és valamint ó felségének alkotvány-adta legmagasb jogaít mélyen tisztelik, úgy e' részben a' természetes jogokat tekintve azt tartják, hogy a' nevelés inkább a' szülék elidegeníthetetlen jogaikhoz tartozik, a' legmagasb kir. tiszt illetőleg pedig ez, az 1715: 74d. törvényczikkben világosan körül levén írva, azt jelen esetre alkalmazhatóknak nem látják, miért is az 1723: 70d. és 1790: 15ik törvényczikk rendelkezéséhez tovább is ragaszkodva a' nm. helyt. tanács újabb felírásban a' nemzet ezen alkotványos jogaiknak védelmére s a' népnevelési ügynek országgyűlésen leendő minélelőbbi sikerésítésére megkéretni rendeltetett. —

Pest vármegye felszólítása folytán az isméretes horvát ügy jövén szónyegre: ámbár a' megyei RR. Horvátországban nem rég kifejlett alkotvány-ellenes mozgalmakat hazafiai aggodalommal kísérve ezek úgy, mint az utóbbi tartományi gyűléshez annak tettegi rendeztetését illető legfelsőbb leiratok tekintetéből a' kir. szék elibe járulni kötelességüknek ismérték; mert valamint törvényszerű nézeteiknél fogva a' megyei RR. őszintén megismérték, hogy testvér horvátországi polgártársaiknak ön nemzetiségök fejlődésén munkálni s az 1790: 58d. törvényben megirt municipalis dolgok felett intézkedni szabadságukban áll, úgy az 1715: 120, és 1790: 58d. törvények értelménél fogva tisztán áll előtűk, hogy azon tartományi gyűlés törvényhozási hatalommal nem bír, de meglevén a' megyei RR. győződve arról is, hogy a' közhaza fölvirágzása kölcsönös jogok tiszteletén alapult és testvéri bizalommal párosult közrehatással eszközölhető biztosan, azt tartják, hogy midőn a' magyar közállomány törvényhozási hatóságát ovólag szólal föl, azt a' tartományi gyűlés hatóságának megszoríttatására magyarázni annál inkább senki nem fogja, mivel ennek is törvényszerű érvényességét annak szentsége föltételezi, illy nézetekből indulva, miután a' tartományi gyűlésnek — az előbbtől lényegében különböz — tettegi rendeztetését — s az így alakított tartománygyűlésnek, a' zágrábmegyei gyűlésen törvényes részvétellel jogosított nemesség joggyakorlatának megszoríttatására s Horvátország részére kívánt külön kormányzék s egyéb illyenemű intézkedések eszközésére vezető indítványozását az 1790: 58dik t. czikkben megirt municipalis hatóság körén túl, egyedül a' köztörvényhozas intézkedéséhez tartozónak itélték, s mindezen tekintetből m. közgyűlésből ó fölségéhez megyei hódolattal fölírván, mind ez időig választ nem nyertek, azért is Pestmegye nézeteiben osztozván a' fen elősorolt értelemben ó felségéhez, kinek atyai legmagasb kegyelmétől egyedül bizton várják ezen sérelmek orvosoltatását, újabb fölírast olly módon határozat, hogy azt, kebelökből kirendelt egy küldöttség Nádor ó cs. kir. fenségének, kihez a' megyei RR. e' tekintetben is teljes bizodalommal járulnak, általadván s az ügyet is magas pártfogásába ajánlván, megkérdje, hogy ezen felírásnak ó felsége legkegy. királyunk kezeibe leendő juttatását eszközölni méltóztassék.

Nádor ó cs. kir. fenségéhez a' haza boldogításával eltöltött ötven éves magas hivatalábani megüdvözlésre Pestmegye levele folytán ezuttal felírast, majd a' többi megyével együtt küldöttséget is határozatunk.

Midőn a' közérdekű tárgyak elintézését így elsoroltuk, kötelességünknek tartjuk azon kedvetlenséget is megérteni, mikint jelen gyűlésünk folyama alatt föladdott egyik szolgabíránk ellen teljesített vizsgálati jelentés szinte szónyegre kerülván, ámbár a' vitatkozást, a' jelen volt többséget tekintve, a' tárgy fontosságához képest higgadtan nem mondhatni, mert a' hivatalbuli sulyosabb önkénykedést s felsőbbégi figyelmeztetéssel daczolást is egyedül megyei rosszalással rendelte illetni, mindazáltal a' tisztviselőknek határozott s a' megyei RR. egy részétül erélyesen gyamolított föllépése által, a' történt kihágások, a' mennyire illy

körülmények közt lehető volt, a közönségnek azon megnyugtatóval egyenlítették ki, hogy szolgabíró másnap hivataláról lemondott, midőn a történet fölötti sajnálkozásunkat nyilvánítjuk, egyszersmind azon meggyőződésünket valljuk, miként különösen jelen időben, midőn megyei szervezetünknek oly számos ellenségével kell találkozunk, elkerülhetlenül szükségesnek tartjuk, hogy a hatalom, mely egyedül a szabadság és rendtartásra használható, csak oly egyedek kezeibe adassék, kiknek eddigi eljárásuk elegendő biztosítékul szolgál arra, hogy azzal polgártársaik nyugalmát törvény korlátin túl zavarni nem fogják.

Erdélyi ügyek. A nagyszabeni királybíró és szász nemzeti ispánására a 6 kijelölendő megválasztása febr. 7-én ment véghez, mintegy 115 szavazó közt N. Szébenben; szótöbbséget nyertek: Rosenfeld Lajos udv. tanácsos, Szalmen Ferencz kir. lit., Conrád Ferencz, Bruckenthal Károly, Bell Sámuel és Lange Péter brassóvárosi tanácsnok; ezekből a nagyszabeni százados eskütt közönség következő hármát jelölt ki a felségéhez kinevezetés végett a kormányzék útján fölterjesztésül: Rosenfeld Lajost, Szalmen Ferenczet és Brennenberg Sámuel; a szász nemzet, mint látszik, nagy tisztelettel viseltetik a hoszszú címek iránt, és ez szép dolog; de kevésbé szép az, hogy Szászországban — dacára a leopoldi hűlevélnek s ellenére a három nemzet által szerzett s a nagyfejedelem által szentesített törvényeknek — a városi tanácsba reformatus vagy más vallású egyedek a szász polgárok által nem fogadtatnak; mi annál bélyegzőbb a circumspectus magistratusra, mert épen a szászok voltak azok, kik mióta Erdély kies határain megletelepültek, leghangosabban s leggyakrabban vezeklének mellőztetésök miatt még akkor is, midőn illyesmit csak gyanítanak; hasonló körülmények közt ok hivatkozott leginkább a korürelmet parancsoló szótára, az öntudat szabadságára, a civilisatio felvilágosult szellemére s más egyéb, mit az eltorzított philanthropia önérdekök emelésére czélszerűnek vagy alkalmasnak is javasolt. Kivánatuk megadatott, még a kamatok sem hiányoznak; igen méltányosan cselekednek tehát az érdeklött dicső nemzet, ha a magyarnak nemcsak földje áldását, hanem egyedét is szeretőleg ölelné magához, mert ez az: mit a türelem, az öntudat szabadsága, az emberiség és a civilisatio nemcsak igényelnek, hanem — törvény levén, követelnek is. Nem akarunk oly meggyőződésben lenni, mintha a szász atyafiak a mult év végén oly fen hirdett német vándorlás hóseiben vetnék minden reményöket, ezt nem hisszük azért sem, mert oly nemzet, mely szabad alkotványának jótékony malasztit évszázadokon keresztül élvezé az anyanemzet pártatlan jószívűségéből s az uralkodó felség kegyéből, végre is — midőn már ettől tán hiedelmesszerint nines mit remélnie — mi nem áll, idegenek karjaiba magát sehogy sem veheti, ezt felteszszük a szász nép logikájáról, statustudományáról, politikai ismételéről s felebarátai — ugy hazája szeretetéről, kik — míg ahoz értő kormányfőflakkal bírnak, kiknek vezető-pálcájok alatt polgári rendeltetésök felé haladhatnak, magukat — és ügyeiket lelkipásztorok világi vezetésére nem bizandják, kik lelkeszi hivatásukat érthetik ugyan interpretatio nélkül is, de a Corpus juris, approbata és compilata constitutio s a nemzetek összes jogviszonyirul szóló codexok magyarázatát erre ráháznem lehetvén, alkalmatlanok. — Zarándmegyében jan. 27. és 28-án tartott évnegyedes közgyűlésben Deutsch Ferencz megyei főorvossá lett kinevezését kormányzéküi rendelvénnyel tudatá; e' rendeletet a' rendek annál szívesebben üdvözlék, mert a' megítiszteltésben részesített egyed tágas ismételtsége, statustudományábani kellő jártassága, ügyessége s nép iránti szeretete közönségesen tudva van, s mert kinevezetése által a' megyében rég érzett hiány pótoltatott ki. Azon örömet, melyet a' rendek ezen leirat olvastakor élvezének, nem kissé zavará meg ugyancsak a' kormányzéküktől érkezett rendelvénnyel, mely parancsolja: hogy a' nagy-halmágyi zsidó hasonbérlok távollattassanak el. E' rendelet az erdélyi törvények szerint elfogadható ugyan, de a' magyarhoniakat véve sinórmértékül — nem. Az 1836-ki törvény szerint ugyanis Zarándmegye többé nem erdélyi törvényhatóság s mégis ennek törvénykönyve szerint igazgattatik; e' bizonyítatlan állás mennyi bajnak forrása! leginkább az éri, ki e' megye keblében részint közügyek vezérlésére van megbízva, részint azok elintézésébe alkotmányos jogainál fogva befolyást gyakorol; nem tudni: meddig lesz még Zarándmegye magyarországi vármegye erdélyi igazgatás alatt. Élenk surlódásra szolgáltatott még alkalmat e' megye mérnökének hivatalbeli hanyagsága, ki egyuttal Hunyadm. nek is mérnöke levén, többnyire ezen hatóságban foglalkozik részint köz- részint magány-ügyekkel, mi által Zarándra tetemes károsulás járul. Ezek megelőzése tekintetéből a' rendek megkérdni határozzák a' kormányzékét: engedné meg, hogy a' megye különösen rendszerithessen keble számára egy mérnöki állomást, mi, tekintve az utak, vizek, hegyek sokaságát, elkerülhetlenül szükségüvé lón. Az illető mérnök

pedig kényszerítették a' tunyasága által okozott károkat a' megye közönségének megteríteni. — C s i k s z é k b e n a' közgyűlésnek többszöri panasz nyújtott be a' katonai hatóság önkényes eljárását panaszolva, mely t. i. nem gondolva a' helyhatósági viszonyok, statutumok és szerződvényekkel, ezek ellenére intézkedik — a' közgyűlés erejéhez képest illogikailag rendelkezett. — Az idő sokat kifejt és sokat bizonyít, így a' m. gazdasági egyesület keletkeztekor támadt fájóslatok helytelenségét is teljesen megczáfóla, minnek világos bizonyítéka az: hogy nemcsak Magyarország különféle vidékein alakulnak e' szakba vágó fiókegyesületek, hanem Erdély is, megértve a' kor intő szavát, s azt, hogy gazdagok és erősek csak jól rendszerített mezei és házi gazdaság mellett lehetünk — a' pestihez hasonló alakított, mely idővel kis, de dús Erdélyre nemkülönben nagy hatású leend, mint volt és leend ez Magyarországra. Az erdélyi gazd. egyesület január 26-án tartá első közgyűlését, mely alkalommal az egyesület számára aláírás útján leendő telekvásárlásra történt intézkedés; ezélba vétetett még gyümölcs- és szőlőiskola-létesítés is; továbbá határozott, hogy a' marhakiállításra tett pénzjutalmat csak közadózók *) nyerjék, az ezen osztályba nem tartozók pedig emlékpénzzel vagy dicsérő-oklevéllel tiszteltessenek meg; a' részvényesek mostani száma 212-re megy. †

Pest város valószínű bevételei s kiadásai a' 1845-ki katonai évből. Előttünk fekszik Pest város f. évi valószínű bevételei s kiadásainak jegyzéke s nem fojthatjuk el ezen szívörömünk őszinte nyilvánítását, hogy hazánk ez első községe a' nyilvánosság terén is első volt, mely szokott évi költségvetését nyomatás útján közzé tévén elismeré a' hiányt, mely városainknál, rendezetlenség következtében általán fogva uralkodik s e' hiány egy részét legalább a' gazdasági téren pótolni tanácsos és szükségesnek tartotta. A' bevételi s kiadási tervezet két főrovatra oszlik, t. i. hadi és háziadóra; honnan kétféle, hadi t. i. és házi pénztár származik. A' hadi adó országgyűlési megállapítás szerint teszen 55,079 fót s 5 krt p.p.; ide számít a' tervezet még toborzó-járuklul 960 fót 23 krt, továbbá 31,720 fót katonalakokra, 2600 fót az átvonuló katonák szállásoltatására, 95 fót 34 krt országos kerületi biztosí fizetésül, 3907 fót a' katonalakok javittatására s egyéb árjegyzék-fizetésekre, 11,000 fót azon telkek ára törlesztésére, melyeken az új laktanya épül, 10,892 fót 2 krt adó-elengedésre, mik mult évekből erednek s végre miután a' tervezet 1845-ki november elejétől számítatik, 24,329 fót hátraléklul az épen elősorolt különféle szakokban. Ezen összeg összeadásából kiviláglik, hogy a' hadiadó a' hozzá tartozókkal együtt, ide számítván még a' 800 fnyi királydíjt, több mint 165 ezer pftra rug. Az összes bevétel, mint szinte — az összes kiadás is, 461,731 ft 13 kr-ra tételük p.p., mely összeg a' tavalyi 94,881 fttal felülhaladja, miből városunk minden tekintetben emelkedésére kedvező következtetést vonhatni. A' hasonbérleti jövedelmek 177,744 ft 57 kr-ra számítatták, tehát egyfokúak a' tavalyiakkal. Ellenben az ugynevezett fontkrajczárok összege megszaporodott, mely is 38,757 ft 18 kr-ra vétetett s mely mindazáltal csak háromnegyedét teszi az egész illetéknek, miután egy negyed a' városi kórház pénztárába esik. A' bevételi rovatba tartozik még azon jövedelem-szaporodás is, melyet a' középponti vasut, a' debreczeni pályavonal építettése következtében a' városi legelőn meggyűlt víz levezetésére adózott. Végre ide tartoznak az ugynevezett gábák is 124,330 ft 21 krtban, mik a' tavalyi közvetlen háziadóval összehasonlítva, szinte magasb összegre rugtak. — A' kiadások lajstromában följegyzetvük a' fizetések s házbérlőjékek 89,415 fttal, a' nyugdíj 1833 fttal s a' javaslatba hozott 15,836 fnyi fizetési szaporítás. Főutak s töltések javítására jó összesen 35,925 ft, ezenkívül járdakészítés s utczatisztításra 68,218 ft, esatorna-építésre 42,652 ft; a' világitás 29,771 fttal kerül s ezen összeg, habár légszesz alkalmaztatik is olaj helyett, aligha nagyobbuland. Börtöni egyedek élelmezítésére 7320 ft, — a' város keblében létező közhatsznu alapítványokra — ide számítván a' leleczek tápláltatását s a' szegények közt ingyen osztalni szokott gyógyszereket: 9600 ft; végre országos vállalatokra s károsult községeknek segélyzetül jó

*) Legszébb példája a' földesuri szeretetnek; mi a' hazánkbeli marhák nemestését bizonyosan kellőbben fogja előmozdítani, mint a' loversenyek alkalmikor kiosztalni szokott dús jutalmazások; mert ott a' pár igyekszik marháját minél tökéletesab alakban kiállítani tudva azt, hogy versenytársai is ez uton boldogulhatnak csak, holott a' loversenyek terjedelmes értelmű szabályi szerint angol vagy arab földrül is szállíthatnak híres futó paripák, melyek az e' czélra jó szándékból fátadó honi tenyésztő elől nemcsak a' jutalmat elkapják, hanem kedvét is elejtik más alkalomra e' mezőn bngzőködni. Verseny nélkül azonban nem lehetünk. A' szarvasmarha s esikő-jutalmazásnál mindazáltal legújabb jutalmazási szerkezet szerint nálunk is czélszerű változtatás jó dívatba most.

A' Szerk.

tékony adakozásokra 8000 pfnyi szaporítás. Összefoglalt kivonathban adva mindkét rovatot, lesz a' bevételek:

bizonyos jövedelmek	362,745	ft	29	kr.
remélhető	63,765	„	45	„
bizonyos hátralevőségekből csak	35,220	„	1	„
Összesen	461,731	ft	15	kr.
K i a d á s:				
még fizetendő hátralevőségek	18,558	ft	24	kr.
bizonyos kiadások	177,064	„	45	„
gyanítható	265,108	„	6	„
egészen bizonytalan kiadások	1000	„	—	„
Összesen	461,731	ft	15	kr.

Pesti loverseny 1846. I. Junius 4-én, csütörtök délután, * 1. Széchenyi-díj 100 arany értékű kargyertyatartó. — Futhat minden mén és kancza; 1600 öl ismételve 3e. 87 ft.; 4e. 102 ft.; 5e. 109 ft.; 6e. 113 ft.; idősb 115 ft.; kancza 2 fonttal kevesbbet. Ló, mely már díjt nyert, 5 fonttal többet. Tét 10 arany; fele bánat. A' tétössz 40 aranyig a' második lóé, azon felül az elsőé. Bejelentés martius 31-ig. — * 2. Egyesült nemzeti-díj mai napig 30 arany. Az aláírás folytatattik. A' mi egybegyűl, 30 aranyat érő serlegben, 60 aranyon kívül, az első lóé; az érintett 60 arany pedig a' másodiké. Futhat magyarhoni 3e. minden mén és kancza 1 ang. mf. Teher 95 font, kancza 2 fonttal kevesbbet. Ló, mely bármil s bárhol nyert, 5 fonttal többet. Tét 40 ar.; fele bánat; a' tétössz fele az első, fele a' második lóé. Bejelentés mart. 31. — 3. Festetis Nák ó-díj mai napig 30 arany. Az aláírás folytatattik. Tét 10 arany, „fuss vagy fizess.“ A' tétössz a' díjhoz kapcsolattik. Futhat ausztriai birodalmi és 6 esztendőnél nem idősb minden mén, 2 ang. mf. 3e. 87 ft.; 4e. 113 ft.; 5e. 119 ft.; 6e. 123 ft. — 4. Paraszto k próbafutása. —

II. Junius 7-én, vasárnap délután. 5. Pest városi-díj eddig 120 darab arany, ezüst serlegben. — 1845-ben Pest városi polgárai s lakosai közt ismét 5 évre új aláírás nyitattott-meg e' díjra. Az aláírás mindegyre nyitva áll. — Futhat ausztriai birodalomban nemzett és született minden ló, mely sem díjat, sem elegy- vagy külön versenyt még sehol sem nyert. 1 ang. mf. 3e. 87 ft.; 4e. 102 ft.; 5e. 109 ft.; 6e. 113 ft.; id. 115 ft.; mén 2 fonttal többet. Tét 20 ar. fele bánat. A' tétössz 40 aranyig a' második lóé, azon felül az elsőé. Bejelentés 6 nappal a' futás előtt. — 6. Károlyi-tét verseny mai nap csak 896 arany *; mely az idő, mint az aláírás időszak utolsó évében utóljára fog kiadatni. Tét 50 ar.; fele bánat. 2/4 ang. mf. A' második ló 100 aranyat kap; mén és kancza lovakra. Teher 3e. 80 ft.; 4e. 100 ft.; 5e. 106 ft.; id. 110 ft.; mén 3 fonttal többet; e' díj nyertje minden évben 5 fonttal többet. Bejelentés 3 héttel előbb. — 7. Asszony-ságok pályadíj 100 aranyat érő billikom az első lóé, a' díjból megmaradt aranyok 50-ig a' második lóé, azon felül a' tétösszszel együtt ismét az elsőé. Futhat, angol kivéve, minden mén és kancza. Egyszer körül, 20 öllel a' nyerpont előtt kezdve. Tét 10 arany „fuss vagy fizess.“ Teher 3e. 110 ft.; 4e. 125 ft.; 5e. 130 ft.; 6e. s id. 135. ft. Mén 2 fonttal többet. Ló, mely futás végett még sehol gyeppen meg nem jelent, 5 fonttal kevesbbet; bécsi díj nyertje ugyanazon évben 3 fonttal többet. Ur-lovarok a' szokott színekben. Bejelentés mart. 31-ig. — 8. Paraszto verseny. Első lóé 75 pfófor; 2diké 25 pfófor. Futhatnak mezei gazdák s egyéb adózók saját lovai. Bejelentés a' futás napjaig. —

III. Junius 10-én, szerdán délután. * 9. Sándor-díj, melynek értéke 100 arany 2 ang. mf. ismételve; ugrató verseny (hurdlerace) legalább 4 akadályon keresztül. Futhat minden ló. Teher 4e. 110 ft.; 5e. 117 ft.; 6e. 120 ft.; telivér 5 fonttal többet. Tét 20 ar. „fuss vagy fizess.“ A' tétössz 60 aranyig az első és második ló közt egyenlőkép osztatik-fel: 60 aranyon felül a' díjal együtt az első lóé. Bejelentés 48 órával a' futás ideje előtt. Ha ki azonban ezen előleges bejelentés nélkül kívánna versenyezni, ezt 40 arany tétpénz mellett teheti. Ha legalább három ló nem lép a' pályára, a' díj nem adatik ki, hanem a' következő évre marad. A' versenyés e' díjért minden 4ik évben megy végbe. — * 10. Hazafi-díj 100 arany. Futhat magyarhoni minden kancza; 1 ang. mf.; ismételve. 3e. 85 ft.; 4e. 100 ft.; 5e. 107 ft.; 6e. és id. 111 ft. Bécsi díj nyertje ugyanazon évben 5 fonttal többet. Tét 10 arany; a' tétössz fele az első, fele a' második lóé. Bejelentés mart. 31-ig. — * 11. Batthyányi Hunyady-díj 200 ar. Futhat minden ló; 1 ang. mf. 3e. 87 ft.; 4e. 102 ft.; 5e. 109 ft.; 6e. 113 idősb 115 ft. Angol telivér 10 fonttal többet; mén 2 fttal többet. Tét 20 arany „fuss vagy fizess.“ A' tétössz 40 aranyig a' második lóé, azon felül az elsőé. Bejelentés a' futás előtt 3 nappal. — * 12. Ostor-díj. Tét 10 arany „fuss vagy fizess.“ egyszer körül 20 öllel a' nyerpont előtt kezdve. Futhat minden ló. Ur-lovarok a' szokott színekben; teherre semmi ügyelet. Az ostor és a' tétössz fele az első; fele a' második lóé. Aláírhatni a' futás előtt 3 nappal. —

A' versenyző lovak számát illetőleg határozottatott: hogy ugyanazon egy díjért, akár egyszeri akár ismételt legyen a' futás, egyegy tulajdonosnak bona fide csak egy lova léphessen pályagyepre. Mindazon díjakra, melyeknél külön bejelentési határidő nines kikötve, martius 31-dikig szükséges a' díj külön megnevezésével s a' ló tökéletes leírásával a' bejelentést megtenni, bérmentes és receptisse mellett levélben, illy cím alatt: Versenyt illető a' nemzeti Casinóban Pesten Ezenkívül, minden futató tartozik pályára szánt lovat a' futás előtt 48 órával a' nemzeti Casinóban levő ivre följegyezni vagy följegyeztetni, hogy így a' napi versenyrend annak idejében kinyomathassék. A' napi versenyrendben föl nem jegyzett lovak azon napi díjfutásokban nem részesülhetnek, és ugyanott föl nem jegyzett versenyek is

*) A' Károlyi-tétverseny aláírói közül többen kihalván: az eredetileg 1000 aranyból állott összeg 896-ra leolvadt.

szszefoglalt

ft 29 kr.

„ 45 „

„ 1 „

ft 15 kr.

„ 24 kr.

„ 45 „

„ 6 „

„ — „

ft 15 kr.

„ 24 kr.

„ 45 „

„ 6 „

„ — „

ft 15 kr.

„ 24 kr.

„ 45 „

„ 6 „

„ — „

ft 15 kr.

„ 24 kr.

„ 45 „

„ 6 „

„ — „

ft 15 kr.

„ 24 kr.

„ 45 „

„ 6 „

„ — „

ft 15 kr.

„ 24 kr.

„ 45 „

„ 6 „

„ — „

ft 15 kr.

„ 24 kr.

„ 45 „

„ 6 „

„ — „

ft 15 kr.

„ 24 kr.

„ 45 „

„ 6 „

„ — „

ft 15 kr.

„ 24 kr.

„ 45 „

„ 6 „

„ — „

ft 15 kr.

„ 24 kr.

„ 45 „

„ 6 „

„ — „

ft 15 kr.

„ 24 kr.

„ 45 „

„ 6 „

„ — „

sak a' följegyzettek után mehetnek végbe. A' lovak kora a' közönséges évtől számított; úgy hogy például minden, 1813-ban világra jött ló 1816-ban mint 3e. jelenik meg, s így tovább. Lóárverés: június 8-án délelőtti 10 órakor a' köztelen. Pest, február 5-ikén 1816. A' pesti lovar-egylet választvánja által.

E' nekiskola. A' pestbudai hangász-egyesület kormányai alatti nyilvános énekiskola t. ez. részvényesei tisztelettel kéretnek, hogy a' szabályok értelmében folyó évi részvénydíjakat az intézet pénztárnoka Barabás Antal Pál ur posttkereskedésébe (Pesten, váci s nagyhid-utczára szolgáló szegletboltban a' „Magyarhoz“) befizetni sziveskedjenek, hol egyszerűen az intézet legújabb névkönyvét minden részvényes átveheti. Mátray Gábor énekiskolai igazgató.

Budapesti napló. (mart. 1-jén.) — Alig tevők le minap tollunkat, és az idő, mely legközelebb amny reményű, és — sohajtt eltemetett, hogy ismét új sohajtokat s annál kevésb reményű szűjőn a' kijózanulás s magabizáltság e' hozszuképu napján, az idő, mely örök folyásában soha sem változik, hogy egyszer rohanva futna, másszor rákmódra haladna, mint az emberek, — egy nevezetes nap hajnalába vezet azon napéba, mely kezdete a' böjtnök — minden tekintetben! Es nem hiába öntenek hamut e' nap a' keresztény ember homlokára, ki a' vigalom és tombolás hosszú során még halandóságát is elfeledte, mert a' földi dolgok mulandóságára bizony misem emlékezett hatalmasabbban s' élénkebben mint az élet fogyékonyságának valódi jelképe: a' hamu. Tehát immár böjtnök vagyunk, a' kik ugyancsak benne vagyunk, mert a' kiket jó kedvök s' erszényök el nem hagyta, csak egy gondolat villanjon meg agyokban, egy ősi vagy családi emlékmű szolgáljon alkalomul, csak úgy megugranak s' elvígadoznak, mint a' zajos farsang bármely táncvigalmi napján. Sőt tudvalevő dolog, mikép sokan, csak hogy az emberek közönséges sorától és szokásaitól ellenségek, épen böjtnök tartják meg a' farsangot. E' szerint ezek rendszeren későbbben térnek eszméletre. Ide tartoznak kénytelenségből a' bérkocsisok és pinczerek, kik rendszeren hamvazószerda éjjelén szokták tartani táncvigalmokat, mint azt most is örömtelen kedvvel s' lehető legesinosb rendezéssel megtartották. Azóta nekik is több szabad idejük van elmélkedni a' világ hiúságáról. — Lejártak a' esonakások aranynapjai! A' hajóhid mármárc. 28-ikán megnyitották, minek csak azért örülünk leginkább, hogy a' közelgő józsefnapi vásárok a' forgalom nem lesz a' közlekedés hiánya s' nehézsége által akadályoztatva. A' hidbélők, nem tartván elegendőnek a' horgonyok mostani számát, tizenkét új horgonyt s' ugyanannyi vaslánczért folyamodtak a' városi hatósághoz. Nemesak a' vál. polgárság, hanem a' tanács is méltányolván folyamodásuk igazságát, bizottság nevezetett ez ügyben a' városi kapitány elnöksége alatt, mely is a' budai választvánnyal egyértelműleg, szakértők odajárulásával vásárolandja meg a' kérelmezett szereket. Ugyanezen hidbélők hirdetvényt bocsátottak közre, miszerint fölboldog felszólítás következtében azokra nézve, kik a' hidvámot rendszeren fizetni tartoznak, a' mindenkor illető kimutatás kellemtelenségét megszüntetendők, előfizetési jegyeket rendeltek, mik a' hajóhid-hivatalban kaphatók s' az egész hidjárás időre használhatók. Mi legalább úgy tartjuk, hogy azokat illetőleg, kik a' fizetési kötelezettség alá tartoznak s' tartozásukat elismerik és kényszerítő rendelet vagy rászorítás nélkül is teljesítik, e' legújabb rendszabálynak nincs czélja, nincs legalább azon okhoz képest, melyből származott; mások pedig, kiknek köteleességük ugyan de nem szándékuk s' akaratjuk fizetni, bizony előfizetési jegyeket sem fognak váltani. Aztán szerfölött nehéz vagy épen lehetetlen kivetni azon arányt, melyhez képest valaki előre fizessen bizonyos összeget azért, mit, nem tudja, hány ízben élvezend egész éven át, ha csak föl nem teszi, hogy a' mit netán bizonyos kitett szám szerint elmulasztana, s' vétáva fogna majd kipótolni. Az egész, mikép jelenleg felfogjuk, csak azokra nézve némi könnyebbség, a' kiknek becsületes szándékuk van fizetni 's naponként bizonyos izekben mennek a' hidon át. Különbö nem tudjuk semmikép megfogni a' kellő arány lehetőségét. — Dunapartunk egyre élénkebb s' vidámabbképet kezd ölteni, mit nem csak a' külszöbön álló sokadalom, hanem a' leginkább a' gőzjárás újra megnyílt szaka okoz, számos áruhalmokt varázsolván a' partokra. — Deutsch nevű pesti szobafestő különféle vegyreszekből álló sűrűbb folyadékokat talált fel, melyelha bizonyos kelmék, takarók, lepedők 's b. bekenetnek, csak hosszú időig tartó tűzzel érintkezés után kezdenek égni s' ekkor is elvonatván a' tüztől, csakhamar ismét megszűnik égésük. A' folyadék főleg a' szinpadokon, lópor- és löszertakrokra s' egyéb viz- de nem tűzmentes áru-borítékokra czélszerűen használhatók. Feltaláló mint halljuk, az iparegyletnél fogja magát jelenteni s' tüzzelentő szere megvizsgáltatását kéri; — mennyiben minagunk jelen valánk egy kísérleten, feltaláló mellett a' legkedvezőbbben nyilatkozhatunk. — A' vasutnál csakugyan vigan s' erőlyesen folynak a' munkák; az indház maholnap egészen födél alá jut s' a' sineket is hatalmasan rakják s' rendezik. Öröm újra láthatni a' munkás sürgőséget. — Mult hét végnapjaiban egy pár jó madarat csipek meg bolffeltörésnél, kik e' mulatságot egy mesterséges — mondhatni pokolművel végezték, melyel nemesak bármily nagy lakatot egyszerre letörhetni, hanem a' megtámadó ellen is fegyver gyanánt élhetni; az ildomos feltalálók szerencsétlensége csak az volt, hogy mintegy hat örült vétettek körbe s' fegyverzetetve a' hűvesre kísértek. A' gépszörny napokban a' városnál volt látható. — Nem sokára tökéletes szzeírása készül el Pest városa lakosságának, és pedig tíz év óta népességnövekvés aránya szerint. —

Végül hogy azon páratlan nemes lelkületnek, melyet e' hónapban az egyetemes népszerűet magasztos érzelmű üdvözöl, ismét újabb tanujelét bemutatassuk, közöljük ó főnségre az általánosan tisztelt és szeretett István főherczeg kegy. választát, melyet Kallós Lajos ügyvédhez az általa ó főnségének ajánlott könyve kézhezvételekor irni méltóztatott. A' főherczeg kegy. válasza ez: „Tek. ur! Kegyed nekem ajánlotta magyarhoni polgárjog alapelveiről szóló érdekes könyve egy példányát örömmel fogadván, szíves köszönetemet

azon hozzátétellel nyilatkoztatom, hogy munkája könyvtáramban méltó helyet foglal, a' hol mindig tisztelt szerzőjére emlékeztetni fog.“ Kelt Prágán, 1815-ik dec. 16-ikán, jóakarója István m. k.

Lengyelország.

A' Wiener Zeitung f. évi 55-ik számában következőket olvashatni: „A' felforgatási párt vétkes ármányait s' terveit nem csupán Posen és Krakóra szorítá; a' tényállás bizonyítja, hogy azokat Gallicziára is kiterjeszté. E' tartományban azonban úgy látszik esalatkoztak reményeik és számításaikban a' forradalom vállalkozói.

A' Tarnow városi es. kir. hatóságok, melyek a' vidéken készülő ármányok s' izgatásokról már előleg tudósítva voltak, a' communisticus értelemben vezetett s' a' mezei lakosok több rendbeli jelentések szerint febr. 18-án kitörni szándokolt megtámadásokra ellenálláshoz készültek. E' nap azonban s' a' rákövetkezett is esendesen folytak le, midőn 19-ikén reggeli tizedfél órakor csoportos parasztok, kik több, sebesült és holtakkal telt, szekér kíséretét képezték, a' kerületház elé vonultak s' ellenkező véleményűeket lekonzolni szándékoztak. A' véres tény bizonyítá, mikép felelt meg a' hű községek e' gonosz szándékuknak. Nap folytában még több irányból jöttek a' városba parasztesoportok, kik hasonszerű foglyokat hoztak. — Délután azon tudósítás érkezett, hogy hasonló mozgalmak Lissa-Gura városban is történtek. Egy oda küldött osztály véget vetett a' megszárlásnak s' a' fogoly és elszállítható sebesült lázadókat Tarnowba hozta, hol az utóbbiak, részint a' tulzsufolt katonai kórházban részint egyéb helyeken elosztattak. — A' bochniai kerület némely helyein szinte hasonló lázadási kísérletek történtek, s' a' mezei nép által hasonló módon nyomattak el.“

A' krakói köztársaság, melyet szinte forradalom fenyegetett s' mely e' felől febr. 20-án bővebben tudósítva volt, a' már előbb észrevett mozgalmak következtében febr. 18-án az ausztriai védhatalomtól kérelmére segélysergostályt kapott; febr. 20-ka még esdöndesen folyt le, valamint a' rákövetkezett éj is, de 21-ke reggelén mintegy 4 óra tájban számos lázadó csoport támadá meg a' katonaságot, melytől azonban erőlyesen és sikerrel visszanyomattak. Néhány csoport köztársasági pór egész a' város kapujaig nyomult, de tovább menni nem bátorkodott. — Febr. 22-kei krakói hírek szerint a' városban a' béke egészen helyreállított, s' a' zendülők által elszedett fegyverek hordattak össze, melyek egy e' végre különösen rendelt raktárakba lőnek letéve. —

A' febr. 18-19-kei tarnowi eseményeket egy febr. 19-i tarnowi hivatalos tudósításból ekkép egészíthetjük ki: „Polgári s' katonai hatóságai e' városnak, a' mind inkább valódi kitéréshez közeledett zendülési mozgalomról értesítetvén készen állva várták az eseményeket. 18-ka kezdetével hetven községből jövének küldöttek, kik ezek nevében tudósíták a' hatóságokat, hogy számos ponton földbirtokosok, gazdatisztek, irnokok s' több efféléből álló fölkelők öszszesoportoztak s' a' községeket fenyegetőzések és erőszakhasználással felszólították, hogy a' következő éjre határozott fölkelésben részt vegyenek s' fegyvert ragadva, mellyel őket az öszszeseküvők megis kintálták s' kaszák és vasvillákkal föllegyverkezve kövessék a' lázadókat Tarnowba, őket e' város-elfoglalásnál s' minden nem lengyel lemezárulásánál gyámolítandók. —Ezen küldöttségek legűbb ragaszkodást nyilvánítottak a' kormány ügyéhez s' egyedül katonai segélyt kértek az árulók elfoghatására. Maga az olly nagyon fenyegetett város segélyt természetesen mindjárt a' pillanatban nem nyujthata, a' küldöttek tehát hűségess e' ott közrend-fentartásra szentelt gondolkozásukban további áhatatos megmaradásra intetvén, elbocsátattak. — A' város nyugalmát azonban misem háborítá; a' fenyegetett megtámadás elhárítására czélzó rendszabályok mind a' mellett egészen éjén át szigoron fentartattak. — Korán reggel tudták meg, mikép éjszakán az egyes jobbágy-községek s' ezeket lázadásban részvételre izgatott fölkelők közt többrendű öszszeseküvözés történt, miknél több pór veszté életét. Reggel a' városához már több oldalról közeledtek pór csoportok magokkal vezetve az elfogott fölkelőket s' tizenkilenczet — kik közt hat halott volt — szekereken a' kerület háza elibe hozta. Ezen fogoly-beszállítás a' pórok részéről egész délig tartott s' ma még több foglyot várhatni, miután a' es. kir. sergostály parancsnoksága katonai kart küldé ki a' néhány falun eddigelé pórok által elfogott s' őrzött fölkelők bekísértetésökre.“

Amerika.

Párisi hírek szerint a' Times febr. 16-ka száma jelent, mikép „Hibernia“ igen békés hangulatu tudósítással érkezett Amerikából, mik szerint nagy kilátás van, hogy az egyesült státusok készek az Oregon-kérdésre nézve választott bíróságot elfogadni.

Spanyolország.

Narvaez csakugyan benyujtá elbocsátatási kérelmét s' a' királynő azt elfogadá. Az új miniszterium következő tagokból áll: Miraflores marquis kabinetelnök s' külügy-miniszter, Roncali tábornok had-, Arrazola igazság-, Isturiz belügy, Topete tengerészminiszter. A' pénzügyminiszter 14-ken még nem volt kinevezve. Előbbi miniszterek Mon, Pidal, Mayans, Armero ugyszólván betű szerint lőnek elküldve, mert elbocsátatásukat nem akarták kérni. Martinez de Rossa Narvaez követé s' hasonló elbocsátatásért folyamodott. Jellemzi azon szellemet, mellyben a' miniszterium felszólása történt, nem csekély mértékben az, hogy Viluma marquis szólítottatott fel legelőli kabinetalakításra.

Anglia.

A' háboruhozi előkészületek — jöllehet legnagyobb esendben szakadatlanul folynak, s' Londonból több hadihajó leginkább gőzösök állítólag a' chinai vizekre bocsátatnak, honnan azonban igen könnyen Amerika nyugati partjaihoz rándulhatnak. Kereskedők mégis, például a' Baring-ház, mely legszorosb kereskedelmi öszszekötötésben áll az amerikaiakkal, folyást legbizodalmasbban hiszi, mikint a' dolog nem kerülend háborúra. Állítólag, noha nem hivatalosan, tudtokul adatott Anglia részéről az amerikai státus-férfiaknak, mikép ha csakugyan háborut akarnak, Anglia leginkább a' déli státusokat választandja csatapiaczul s' legelső lépése leend szabadságot hirdetni az ottani rabszolgáknak. — Az augsb. Allgem. Zeit. egyik levelezője következő érdekes rajzát adja három férfinak a' gabnatörvények tárgyában alsóházi ülésekből. Először ugyanis Russell lordot jellemzi, mondván többi közt: „ott állt ő a' ház baloldala felső végén, szemközt a' miniszterelnökkel, a' Victoria által neki átnyujtott koszorút ünfejéről levéve s' hozzá pártolt ellenfelére azt föltéve.“ Azonban a' miniszterium (szavai Russel lordnak) győzelmes végét remélheti a' jelen küzdelemnek, jól gondolja meg, mikint azt mégis egyedül a' mi segedelmünk folytán s' önviseletünk által remélhetik, mely bizonyval sokkal bölesebb és nagyobb lelkű mint az, mellyel ő maga 1841-ben irányunkban követett. Így szolt s' karát emelé, mintha annak egy könnyű lejtésével a' háta mögött kurjongó párt akaratát kénye kedve szerint kormányozhatná, — ott állott félig mintegy Gracchus, félig mintegy dissenter hitszónok, és mégis egészen mintegy gentleman. Egyszermind kinyujtván tagait s' rövid karesu alakját az önértet e' pillanatában valódi hősi nyugalmat és szilárdságot tüntetett elő. Russell lord után szolt Inglis Róbert, ezen kedélygazdag, rendületlen, barátságosan makacs, becsületűkre egy főgyházi férfinak, kinek szeme örökké tiszta, ajka folyvást mosolygó, arca, homloka, koponyája folyvást az öszserü jámborság s' becsületesség tiszta sugárteli fényétől körülfolya. A' mozgalom folyvást tovább ható szölvétnekéi irányában szükségesnek tartá felhozni az angolalkotvány nehézsékes árnyekoldalait is, Eckhartkint hű öre egyrészt az ősi intézvényeknek, s' még akkor is, midőn mai napi beszédével Miles indítványát pártolá, jöllehet nyilaival ellenére jól célzott, mégis ezeket mind szeszélye kedélyderítő balzambába mártogatá. Utolsó szónoka ez estének Sydney Herbert volt, karesu tekintélyteljes férfi, tiszta szóval s' kifejezéssel bíró, de előadásában mégsem egészen Perikles, hogy, legalább mint szónok, méltó legyen egészen a' híres szellemű Aszpáziaira, kinek barátságát élvezi s' kinek olvasztó befolyása hírszerint legnagyobb oka, hogy Sydney politikai elveinek egykor darabossága megszűnt. —

A' gabnakérdés fölötti alsóházi vitakozás még febr. 13-án sem vezetett végsikerre sőt ez ülésből ismét február 16-ikára tetetett át továbbá folytatásul. Egyébírart a' febr. 13-ka ülésben semmi nevezetesh tag nem szónokla.

Wellington herczeg mint felsóházi tag eddigelőli több átru házott szavazatival birt más peereknak. Midőn legújában a' gabna-vámkérdésben az ő tory párt iránt hűtlen lón, a' ráruházott hatalmazványokat visszaadá. Mint azonban hallhatni, legtöbb szavazat ismét újra reá bizott, minek folytában a' miniszterség győzelme mindinkább valószínűvé kezd válni.

Franciaország.

A' pairek febr. 14-kei tanácskozása eredmény nélkül volt, mert a' gyármintai tulajdonjog tartóssága fölötti vitakérdés, melly legközelebb fölvetett, ismét a' bizottsághoz utasítottatott vissza. Az ülés annyiban volt érdekes, hogy Hugo Victor, ki amaz isméretes botrány-est miatt egy időig minden nyilvános helytől visszavonult, ismét s' most először lépett föl, kimutatni törekedvén a' kamrának, mikép a' kérdés nem csupán ipar-kérdés, hanem hogy az valóban a' művészetet is nevezetesen érdekli. Emlékeztete Pa-

körülmények közt lehető volt, a közönségnek azon megnyugtatóval egyenlítették ki, hogy szolgabíró másnap hivataláról lemondott, midőn a történet fölötti sajnálkozásunkat nyilvánítjuk, egyszermind azon meggyőződésünket valljuk, miként különösen jelen időben, midőn megyei szervezetünknek oly számos ellenségével kell találkozunk, elkerülhellenül szükségesnek tartjuk, hogy a hatalom, mely egyedül a szabadság és rendtartásra használható, csak oly egyedek kezeibe adassék, kiknek eddigi eljárásuk elegendő biztosítékul szolgál arra, hogy azzal polgártársaik nyugalmát törvény korlátin túl zavarni nem fogják.

Erdélyi ügyek. A nagyszombati királybíró és szász nemzeti ispánokra a 6 kijelölendő megválasztása febr. 7-én ment véghez, mintegy 115 szavazó közt N. Szébenben; szótöbbséget nyertek: Rosenfeld Lajos udv. tanácsos, Szalmen Ferencz kir. tit., Conrad Ferencz, Bruckenthal Károly, Bell Sámuel és Lange Péter brassóvárosi tanácsnok; ezekből a nagyszombati százados eskütt közönség következő három jelölt ki ő felségéhez kinevezetés végett a kormányzék útján fölterjesztésül: Rosenfeld Lajost, Szalmen Ferenczet és Brennenberg Sámuel; a szász nemzet, mint látszik, nagy tisztelettel viseltetik a hosszú címek iránt, és ez szép dolog; de kevésbé szép az, hogy Szászrégenben — dacára a leopoldi hitlevélnek s ellenére a három nemzet által szerzett s a nagyfejedelem által szentesített törvényeknek — a városi tanácsba reformatus vagy más vallású egyedek a szász polgárok által nem fogadtatnak; mi annál bélyegzőbb a circumspectus magistratusra, mert épen a szászok voltak azok, kik mióta Erdély kies határain megtelepültek, leghangosabban s leggyakrabban vezeklének mellőztetésük miatt még akkor is, midőn illyesmit csak gyanítanak; hasonló körülmények közt ők hivatkoztak leginkább a kor túrelmet parancsoló szövegére, az öntudat szabadságára, a civilisatio felvilágosult szellemére s más egyéb, mit az eltorzított philantropia önérdékük emelésére czélszerűnek vagy alkalmasnak is javasolt. Kívánatuk megadatott, még a kamatok sem hiányoznak; igen méltányosan cselekednek tehát az érdekelt dicső nemzet, ha a magyarnak nemcsak földje áldását, hanem egyedét is szeretőleg ölelné magához, mert ez az: mit a túrelmet, az öntudat szabadsága, az emberiség és a civilisatio nemesak igényelnek, hanem — törvény levén, követelnek is. Nem akarunk oly meggyőződésben lenni, mintha a szász atyafiak a mult év végén oly fen hirdett német vándorlás hőseiben vetnék minden reményüket, ezt nem hiszünk azért sem, mert oly nemzet, mely szabad alkotványnak jótékony malasztit évszázadokon keresztül élvezte az anyanemzet pártatlan jószívűségéből s az uralkodó felség kegyéből, végre is — midőn már ettől tán hiedelme szerint nincs mit remélnie — mi nem áll, idegenek karjaiba magát sehogy sem vetheti, ezt felteszünk a szász nép logikájáról, statustudományáról, politikai ismételtről s felebaráti — ugy hazája szeretetéről, kik — még ahoz értő kormányfőakkal bírnak, kiknek vezető-pálcájok alatt polgári rendeltetésük felé haladhatnak, magukat — és ügyeiket lelkipásztorok világi vezetésére nem bízandják, kik lelkeszi hivatásukat érthetik ugyan interpretatio nélkül is, de a Corpus juris, approbata és compilata constitutio — s a nemzetek összes jogviszonyiról szóló codexek magyarázatát erre ráháznai nem lehetvén, alkalmatlanok. — Zarándmegyében jan. 27. és 28-án tartott évnegyedes közgyűlésben Deutsch Ferencz megyei főorvossá lett kinevezését kormányzékai rendelvénnyel tudatá; e' rendelet a' rendek annál szívesebben üdvözlelk, mert a' megfeszítettségben kellesített egyed tágas ismértsége, szaktudományábani részlő jártassága, ügyessége s nép iránti szeretete közönségesen tudva van, s mert kinevezetése által a' megyében rég érzett hiány pótoltatott ki. Azon örömet, melyet a' rendek ezen leirat olvastakor élvezének, nem kissé zavará meg ugyancsak a' kormányzékólt érkezett rendelvénnyel, mely parancsolja: hogy a' nagy-halmágyi zsidó hasonbérleők távolítottassanak el. E' rendelet az erdélyi törvények szerint elfogadható ugyan, de a' magyarhoniakat véve sinórmértékül — nem. Az 1836-ki törvény szerint ugyanis Zarándmegye többé nem erdélyi törvényhatóság s mégis ennek törvénykönyve szerint igazgattatik; e' bizonytalan állás mennyi bajnak forrása! leginkább az érzi, ki e' megye keblében részint közügyek vezérlésére van megbízva, részint azok elintézésébe alkotványos jogainál fogva befolyást gyakorol; nem tudni: meddig lesz még Zarándmegye magyarországi vármegye erdélyi igazgatás alatt. Élenk surlódásra szolgáltatott még alkalmat e' megye mérnökének hivatali hanyagsága, ki egyuttal Hunyadm. nek is mérnöke levén, többnyire ezen hatóságban foglalkozik részint köz- részint magány-ügyekkel, mi által Zarándra tetemes károsulás járul. Ezek megelőzése tekintetéből a' rendek megkérm határozzák a' kormányzékot: engedné meg, hogy a' megye különösen rendszeritessen keble számára egy mérnöki állomást, mi, tekintve az utak, vizek, hegyek sokaságát, elkerülhetlen szükségüvé lón. Az illető mérnök

pedig kényszerítessék a' tunyasága által okozott károkat a' megye közönségének megtéríteni. — Csikszékben a' közgyűlésnek többrendbeli panasz nyújtott be a' katonai hatóság önkényes eljárását panaszolva, mely t. i. nem gondolva a' helyhatósági viszonyok, statutumok és szerződvényekkel, ezek ellenére intézkedik — a' közgyűlés erejéhez képest illogel rendelkezett. — Az idő sokat kifejt és sokat bizonyít, így a' m. gazdasági egyesület keletkeztekor támadt állólatok helytelenségét is teljesen megzafolá, minnek világos bizonyítéka az: hogy nemesak Magyarország különféle vidékein alakulnak e' szakba vágó fiókegyesületek, hanem Erdély is, megértve a' kor intó szavát, s azt, hogy gazdagok és erősek csak jól rendszerített mezei és házi gazdaság mellett lehetünk — a' pestihez hasonlót alakított, mely idővel kis, de dús Erdélyre nemkülönbén nagy hatású leend, mint volt és leend ez Magyarországra. Az erdélyi gazd. egyesület január 26-án tartá első közgyűlését, mely alkalommal az egyesület számára aláírás útján leendő telekvásárlásra történt intézkedés; ezéba vétetett még gyümölcs- és szőlőiskola-létesítés is; továbbá határozatott, hogy a' marhakiállításra tett pénzülatmat csak közadózók *) nyerjék, az ezen osztályba nem tartozók pedig emlékpénzzel vagy dícsérő-oklevéllel tiszteltessenek meg; a' részvényesek mostani száma 212-re megy. †

Pest város valószínű bevételei s kiadásai a' 1845-ki katonai évben. Előttünk fekszik Pest város f. évi valószínű bevételei s kiadásainak jegyzéke s nem fojthatjuk el ezen szívörömünk őszinte nyilvánítását, hogy hazánk ez első községe a' nyilvánosság terén is első volt, mely szokott évi költségvetését nyomtatás útján közzé tevén elismeré a' hiányt, mely városainknál, rendezetlenség következtében általán fogva uralkodik s e' hiány egy részét legalább a' gazdasági terep pótolni tanácsos és szükségesnek tartotta. A' bevételi s kiadási tervezet két főrovatra oszlik, t. i. hadi és háziadóra; honnan kétféle, hadi t. i. és házi pénzár származik. A' hadi adó országgyűlési megállapítás szerint teszen 55,079 főt s 5 krt p.p.; ide számít a' tervezet még toborzó-járuklékul 960 ft 23 krt, továbbá 31,720 főt katonalakokra, 2600 főt az átvonuló katonák szállásoltatására, 95 ft 34 krt országos kerületi biztosítási fizetésül, 3907 főt a' katonalakok javittatására s egyéb árjegyzék-fizetésekre, 11,000 főt azon telkek ára törlesztésére, melyeken az új laktanya épül, 10,892 ft 2 krt adó-elengedésre, mik mult évekből erednek s végre miután a' tervezet 1845-ki november elejétől számittatik, 24,329 főt hátralékul az épen elősorolt különféle szakokban. Ezen összeg összeadásából kiviláglik, hogy a' hadiadó a' hozzá tartozókkal együtt, ide számítván még a' 800 fnyi királydíjt, több mint 165 ezer pftra rug. Az összes bevétel, mint szinte az összes kiadás is, 461,731 ft 13 krra tetetik p.p., mely összeg a' tavalyi 94,881 fttal felülhaladja, miből városunk minden tekintetben emelkedésére kedvező következtvényt vonhatni. A' hasonbérleési jövedelmek 177,744 ft 57 krra számittatják, tehát egyfokúak a' tavalyiakkal. Ellenben az ugynevezett fontkrajczárok összege megszorodott, mely is 38,757 ft 18 krra vétetett s mely mindazáltal csak háromnegyedét teszi az egész illetéknek, miután egy negyed a' városi kórház pénztárába esik. A' bevételi rovatba tartozik még azon jövedelem-szorodás is, melyet a' középponti vasut, a' debreczeni pályavonal építettése következtében a' városi legelőmeggyűlt viz levezetésére adózott. Végre ide tartoznak az ugynevezett gábák is 124,330 ft 21 krtban, mik a' tavalyi közvetlen háziadóval összehasonlítva, szinte magasb összegre rugtak. — A' kiadások lajstromában följegyzetvék a' fizetések s házbérjárulékok 89,415 fttal, a' nyugdíj 1833 fttal s a' javaslatba hozott 15,836 fnyi fizetési szaporítás. Főutak s töltések javítására jó összesen 35,925 ft, ezenkívül járdakészítés s utczatisztításra 68,218 ft, esatorna-építésre 42,652 ft; a' világítás 29,771 ftra kerül s ezen összeg, habár légszesz alkalmaztatik is olaj helyett, aligha nagyobbuland. Börtöni egyedek élelmezítésére 7320 ft, — a' város keblében létező közhasznu alapítványokra — ide számítván a' lelecezek tápláltatását s a' szegények közt ingyen osztatni szokott gyógyszerket: 9600 ft; végre országos vállalatokra s károsult községeknek segélyzetül jó

*) Legszébb példája a' földesuri szeretetnek; mi a' hazánkbeli marhák nemesítését bizonyosan kellőben fogja előmozdítani, mint a' loversenyek alkalmikor kiosztatni szokott dús jutalmazások; mert ott a' porigyekszik marháját minél tökéletesb alakban kiállítani tudva azt, hogy versenytársai is ez uton boldogulhatnak csak, holott a' loversenyek terjedelmes értelmű szabályi szerint angol vagy arab földrül is szállíthatatnak híres futó paripák, melyek az e' czérra jó szándékból fátadó honi tenyésztő elő nemcsak a' jutalmat elkapják, hanem kedvét is elejtik más alkalomra e' mezőn buzgódnai. Verseny nélkül azonban nem lehetünk. A' szarvasmarha s csikó-jutalmazásnál mindazáltal legújabb jutalmazási szerkezet szerint nálunk is czélszerű változtatás jó divatba most.

A' Szerk.

tékony adakozásokra 8000 pfnyi szaporítás. Összefoglalt kivonatban adva mindkét rovatot, lesz a'

bevételek:		
bizonyos jövedelmek	362,745	ft 29 kr.
remélhető	63,765	„ 45 „
bizonyos hátralevőségekből csak	35,220	„ 1 „
Összesen	461,731	ft 15 kr.
kiadások:		
még fizetendő hátralevőségek	18,558	ft 24 kr.
bizonyos kiadások	177,064	„ 45 „
gyanítható	265,108	„ 6 „
egészen bizonytalan kiadások	1000	„ — „
Összesen	461,731	ft 15 kr.

Pesti loverseny 1846. I. Junius 4-én, csütörtök délután. * 1. Széchenyi-díj 100 arany értékű kargyertyatartó. — Futhat minden mén és kancza; 1600 öl ismételve 3e. 87 ft.; 4e. 102 ft.; 5e. 109 ft.; 6e. 113 ft.; idősb 115 ft.; kancza 2 fonttal kevesbbet. Ló, mely már díjt nyert, 5 fonttal többet. Tét 10 arany; fele bánat. A' tétössz 40 aranyig a' második lóé, azon felül az elsőé. Bejelentés martius 31-ig. — * 2. Egyesült nemzeti-díj mai napig 849 arany. Az aláírás folytattatik. A' mi egybegyűl, 30 aranyat érő serlegben, 60 aranyon kívül, az első lóé; az érintett 60 arany pedig a' másodiké. Futhat magyarhoni 3e. minden mén és kancza: 1 ang. mf. Teher 95 font, kancza 2 fonttal kevesbbet. Ló, mely bármit s bárhol nyert, 5 fonttal többet. Tét 40 ar.; fele bánat; a' tétössz fele az első, fele a' második lóé. Bejelentés mart. 31. — 3. Festetics Nákó-díj mai napig 30 arany. Az aláírás folytattatik. Tét 10 arany, „fuss vagy fizess.“ A' tétössz a' díjhoz kapcsolatik. Futhat ausztriai birodalmi és 6 esztendősnél nem idősb minden mén, 2 ang. mf. 3e. 87 ft.; 4e. 113 ft.; 5e. 119 ft.; 6e. 123 ft. — 4. Parasztko probafutása. —

II. Junius 7-én, vasárnap délután. 5. Pestvárosi-díj eddig 120 darab arany, ezüst serlegben. — 1845-ben Pest városa polgárai s lakosai közt ismét 5 évre új aláírás nyilatott-meg e' díjra. Az aláírás mindegyre nyitva áll. — Futhat ausztriai birodalomban nemzett és született minden ló, mely sem díjat, sem elej- vagy külön versenyt még sehol sem nyert. 1 ang. mf. 3e. 87 ft.; 4e. 102 ft.; 5e. 109 ft.; 6e. 113 ft.; id. 115 ft.; mén 2 fonttal többet. Tét 20 ar. fele bánat. A' tétössz 40 aranyig a' második lóé, azon felül az elsőé. Bejelentés 6 nappal a' futás előtt. — 6. Károlyi-tét verseny mai nap csak 896 arany; mely az időn, mint az aláírású idők utolsó évében utóljára fog kiadatni. Tét 50 ar.; fele bánat. 2/4 ang. mf. A' második ló 100 aranyat kap; mén és kancza lovakra. Teher 3e. 80 ft.; 4e. 100 ft.; 5e. 106 ft.; id. 110 ft.; mén 3 fonttal többet, e' díj nyereje minden évben 5 fonttal többet. Bejelentés 3 héttel előbb. — 7. Asszony-ságok pályadíj 100 aranyat érő billikom az első lóé, a' díjból megmaradt aranyok 50-ig a' második lóé, azon felül a' tétösszszel együtt ismét az elsőé. Futhat, angol kivéve, minden mén és kancza. Egyszer körül, 20 öllel a' nyerepott előtt kezdve. Tét 10 arany „fuss vagy fizess.“ Teher 3e. 110 ft.; 4e. 125 ft.; 5e. 130 ft.; 6e. id. 135 ft. Mén 2 fonttal többet. Ló, mely futás végett még sehol gyepen meg nem jelent, 5 fonttal kevesbbet; bécsi díj nyereje ugyanazon évben 3 fonttal többet. Ur-lovarok a' szokott színekben. Bejelentés mart. 31-ig. — 8. Parasztko verseny. Első lóé 75 pfőfor; 2diké 25 pfőfor. Futhatnak mezei gazdák s egyéb adózók saját lovai. Bejelentés a' futás napjaig. —

III. Junius 10-én, szerdán délután. * 9. Sándor-díj, melynek értéke 100 arany 2 ang. mf. ismételve; ugrató verseny (hurdlerace) legalább 4 akadályon keresztül. Futhat minden ló. Teher 4e. 110 ft.; 5e. 117 ft.; 6e. 120 ft.; telivér 5 fonttal többet. Tét 20 ar. „fuss vagy fizess.“ A' tétössz 60 aranyig az első és második lóé közt egyenlőkép osztatik-fel: 60 aranyon felül a' díjjal együtt az első lóé. Bejelentés 48 órával a' futás ideje előtt. Ha ki azonban ezen előleges bejelentés nélkül kívánna versenyezni, ezt 40 arany tétössz mellett teheti. Ha legalább három ló nem lép a' pályára, a' díj nem osztatik ki, hanem a' következő évre marad. A' versenyés e' díjért minden 4ik évben megy végbe. — * 10. Hazafi-díj 100 arany. Futhat magyarhoni minden kancza; 1 ang. mf.; ismételve. 3e. 85 ft.; 4e. 100 ft.; 5e. 107 ft.; 6e. és id. 111 ft. Bécsi díj nyereje ugyanazon évben 5 fonttal többet. Tét 10 arany; a' tétössz fele az első, fele a' második lóé. Bejelentés mart. 31-ig. — * 11. Bathányi Hunyady-díj 200 ar. Futhat minden ló; 1 ang. mf. 3e. 87 ft.; 4e. 102 ft.; 5e. 109 ft.; 6e. 113 idősb 115 ft. Angol telivér 10 fonttal többetm 2 fttal többet. Tét 20 arany „fuss vagy fizess.“ A' tétössz 40 aranyig a' második lóé, azon felül az elsőé. Bejelentés a' futás előtt 3 nappal. — * 12. Ostor-díj. Tét 10 arany „fuss vagy fizess.“ egyszer körül 20 öllel a' nyerepott előtt kezdve. Futhat minden ló. Ur-lovarok a' szokott színekben; teherre semmi ügyelet. Az ostor és a' tétössz fele az első; fele a' második lóé. Aláírhatni a' futás előtt 3 nappal. —

A' versenyző lovak számát illetőleg határozatott: hogy ugyanazon egy díjért, akár egyszeri akár ismételt legyen a' futás, egyegy tulajdonosnak bona fide csak egy lova léphessen pályagyepre. Mindazon díjakra, melyeknél külön bejelentési határidő nincs kikötve, a' martius 31-dikig szükséges a' díj külön megnevezésével s a' ló tökéletes leírásával a' bejelentést megtenni, bérmentés és receptisse mellett levélben, illy cím alatt: Versenyt illető a' nemzeti Casinóban Pesten Ezenkívül, minden futató tartozik pályára szánt lovat a' futás előtt 48 órával a' nemzeti Casinóban levő ivre följegyezni vagy följegyeztetni, hogy így a' napi versenyrend annak idejében kinyomathassék. A' napi versenyrendben föl nem jegyzett lovak azon napi díjfutásokban nem részesülhetnek, és ugyanott föl nem jegyzett versenyek is

*) A' Károlyi-tétverseny aláírói közül többen khalván: az eredetileg 1000 aranyból állott összeg 896-ra leolvadt.

szeszefoglalt

ft 29 kr.
" 45 "
" 1 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

ft 15 kr.
" 24 kr.
" 45 "
" 6 "

sak a' följgyeztek után mehetnek végbe. A' lovak kora a' közönséges évtől számított; úgy hogy például minden, 1813 ban világra jött ló 1846ban mint 3e. jelenik meg, s így tovább. Lóárverés: június 8án délelőtti 10 órakor a' közlélken. Pest, február 5dikén 1846. A' pesti lovar-egylet vásztlványa által.

Énekiskola. A' pestbudai hangász-egyesület kormánya alatti nyilvános énekiskola t. cz. részvényesei tisztelettel kéretnek, hogy a' szabályok értelmében folyó évi részvénydíjakat az intézet pénztárnoka Barabás Antal Pál ur posztókereskedésbe (Pesten, váci s nagyhid-utczára szolgáló szegletboltban a' „Magyarhoz”) befizetni sziveskedjenek, hol egyszersmind az intézet legújabb névkönyvét minden részvényes átveheti. M. A. T. R. A. G. H. énekiskolai igazgató.

Budapesti napló. (mart. 1jén.) — Ahg tevék le minap tollunkat, és az idő, mely legközelebb annyi reményt, és — sohajj eltemetett, hogy ismét új hajókat s annál kevésb reményt szüljön a' kijózanulás s magabizalls e' hosszú napjain, az idő, mely örök folyásában soha sem változik, hogy egyszer rohanva futna, másszor rákmódra haladna, mint az emberek, — egy nevezetes nap hajnalába vezet azon napéba, mely kezdete a' böjtnék — minden tekintetben: És nem hiába öntenek hamut e' nap a' keresztény ember homlokára, ki a' vigalom és tombolás hosszu során még halandóságát is elfeledé, mert a' földi dolgok mulandóságára bizony misem emlékezett hatalmasabban s élénkebben mint az élet fogyékonyságának valódi jelképe: a' hamu. Tehát immár böjtnék vagyunk, a' kik ugyancsak benne vagyunk, mert a' kiket jó kedvök s erszényök el nem hagyta, csak egy gondolat villanjon meg agyokban, a' hogy ősi vagy családi emlékünnep szolgáljon alkalomul, csak egy megugranak s elvigadoznak, mint a' zajos farsang bármely tánczvigalmi napján. Sőt tudvalevő dolog, mikép sokan, csak hogy az emberek közönséges sorától és szokásától elússzenek, épen böjtnék tartják meg a' farsangot. E' szerint ezek rendszeren későbbben ténnek eszméltre. Ide tartoznak kénytelenességből a' bérkocsisok és pinczerek, kik rendszeren hamvazószerda éjjelén szokták tartani tánczvigalmokat, mint azt most is ürömtelen kedvvel s lehető legesimob rendezéssel megtartották. Azóta nekik is több szabadidejük van elmélkedni a' világ hiúságáról. — Lejártak a' csónakászok aranynapjai is! A' hajóhid mármárc. 28dikán megnyitották, minék csak azért örülünk leginkább, hogy a' közelgő jőzsefnapi vásárkor a' forgalom nem lesz a' közlekedés hiánya s nehézsége által akadályoztatva. A' hidbérők, nem tartván elegendőnek a' horgonyok mostani számát, tizenkét új horgonyt s ugyanannyi vaslánczért folyamodtak a' városi hatósághoz. Nemcsak a' vál. polgárság, hanem a' tanács is méltányolván folyamodásuk igazságát, bizottság nevezetett ez ügyben a' városi kapitány elnöksége alatt, mely is a' budai választványnál egyértelműleg, szakértők odajárásával vásárolja meg a' kérelmezett szereket. Ugyanezen hidbérők hirdetésnyel boesátoltak közre, miszerint többoldalu felszólítás következtében azokra nézve, kik a' hidvámot rendszeren fizetni tartoznak, a' mindenkor illető kimutatás kellemetlenségét megszüntetendők, előfizetési jegyeket rendeltek, mik a' hajóhid-hivatalban kaphatók s az egész hidjárás időre használhatók. Mi legalább egy tartjuk, hogy azok illetőleg, kik a' fizetési kötelezettség alá tartoznak s tartozásukat elismerik és kényszerítő rendelet vagy rászorítás nélkül is teljesítik, e' legújabb rendszabálynak nines czélja, nines legalább azon okhoz képest, melyből származott: mások pedig, kiknek köteleességük ugyan de nem szándékuk s akarójok fizetni, bizony előfizetési jegyeket sem fognak váltani. Aztán szerfölött nehéz vagy épen lehelten követni azon arányt, melyhez képest valaki előre fizessen bizonyos összeget azért, mit, nem tudja, hány ízben élvezend egész éven át, ha csak föl nem teszi, hogy a' mit netán bizonyos kitett szám szerint elmulasztana, sőtálva fogna majd kipótolni. Az egész, mikép jelenleg felfogjuk, csak azokra nézve némi könnyebbég, a' kiknek becsületes szándékuk van fizetni s naponként bizonyos izekben mennek a' hidon át. Különbben nem tudjuk semmikép megfogni a' kellő arány lehetőségét. — Dunapartunk egyre élénkebb s vidámabb képet kezd ölteni, mit nem csak a' külsőben álló sokadalom, hanem a' leginkább a' gőzösjárás újra megnyitott szaka okoz, számos áruhalmozat varázsolván a' partokra. — Deutsch nevű pesti szobafestő különféle vegyreszekből álló sűrűbb folyadékot talált fel, melyel ha bizonyos kelmek, takarók, lepedők stb. bekenetnek, csak hosszú időig tartó tüzzel érintkezés után kezdenek égni s ekkor is elvonatván a' tüztől, csakhamar ismét megszünik égésük. A' folyadék főleg a' szinpadokon, lópor- és löszertakároknak s egyéb víz- de nem tizmentes áru-borítékokra cészszerűen használhatóknak. Feltaláló mint halljuk, az iparegyletnél fogja magát jelenteni s tüzelőanyag szere megvizsgálását kéri; — mennyiben minmagunk jelen valánk egy kísérleten, feltaláló mellett a' legközelebbben nyilatkozhatunk — A' vasutnál csakugyan vigan s erélyesen folytak a' munkák; az indház maholnap egészen födél alá jut s a' sineket is hatalmasan rakják s rendezik. Öröm újra láthatni a' munkás sürgőséget. — Mult hét végnapjaiban egy pár jó madarat csipek meg hollifeltörésnél, kik e' mulatságot egy mesterséges — mondhatni pokolmível végezték, mellyel nemcsak bármily nagy lakatot egyszerre letörhetni, hanem a' megtámadó ellen is fegyver gyanánt élhetni; az ildomos feltalálók szerencsétlenségé csak az volt, hogy mintegy hat örtül vétettek körbe s lefegyvereztetve a' hűvesre kísértek. A' gépszörny napokban a' városháznál volt látható. — Nem sokára tökéletes összeírása készült el Pest városa lakosságának, és pedig tíz év óta népességnövekvés aránya szerint. —

Végül hogy azon páratlan nemes lelkiületnek, mellyet e' hónapban az egvetemes népszerűtet magasztos érzelmé üdvözöl, ismét újabb tanujelét bemutatassuk, közöljük a' főnősegre az általánosan tisztelt és szeretett István főherceg kegy. választát, mellyet Kallós Lajos ügyvédhez az általa ő főnőseinek ajánlott könyve kézhözvételekor irni méltóztatott. A' főherceg kegy. válasza ez: „Tek. ur! Kegyed nekem ajánlotta magyarhoni polgárjog alapelveiről szóló érdekes könyve egy példányát örömmel fogadván, szíves köszönetemet

azon hozzáállással nyilatkoztatom, hogy munkája könyvtáramban méltó helyet foglal, a' hol mindig tisztelt szerzőjére emlékeztetni fog.” Kelt Prágán, 1845ik dec. 16likán, jóakarója István m. k.

Lengyelország.

A' Wiener Zeitung f. évi 55ik számában következőket olvashatni: „A' felforgatási párt vétkes ármányait s terveit nem csupán Posen és Krakóra szorítá; a' tényállás bizonyítja, hogy azokat Gallicziára is kiterjeszté. E' tartományban azonban ugy látszik esalotkoztak reményeik és számításaikban a' forradalom vállalkozói.

A' Tarnow városi es. kir. hatóságok, mellyek a' vidéken késztülő ármányok s izgatásokról már előleg tudósítva voltak, a' communisticus értelemben vezetett s a' mezei lakosok több rendbeli jelentések szerint febr. 18kán kitörni szándokolt megtámadásokra ellenálláshoz készültek. E' nap azonban s a' rákövetkezett is esendesen folytak le, midőn 19ikén reggeli tizedfél órakor csoportos parasztok, kik több, sebesült és holtakkal telt, szekér kíséretét képezték, a' kerületház elé vonultak s tizenkilenc fogoly földbírtokost, uradalmi tisztet és gazdász hoztak és a' felsőbb-ségnek adtak át. — A' pórok s egyéb tanuk nyilatkozatai szerint az özszeeskütek a' községeket fenyegetések sőt erőszakoskodásokkal is, miknek néhány pór esett áldozatul, iparkodtak a' 18kán kitörni határozott lázadásban részvételre s így aztán a' kerületi főváros ellen indulásra birni, mellyet is kizsákmányolni s az ellenkező véleményűeket lekonzolni szándékoztak. A' véres tény bizonyítja, mikép felelték meg a' hű községek e' gonosz szándékuknak. Nap folytában még több irányból jöttek a' városba parasztesoportok, kik hasonzóru foglyokat hoztak. — Délután azon tudósítás érkezett, hogy hasonló mozgalmak Lissa-Gura városban is történtek. Egy oda küldött osztály véget vetett a' megszárlásnak s a' fogoly és elszállítható sebesült lázadókát Tarnowba hozta, hol az utóbbiak, részint a' tulzsufolt katonai kórházban részint egyéb helyeken elosztattak. — A' bochniai kerület némely helyein szinte hasonló lázadási kísérletek történtek, s a' mezei nép által hasonló módon nyomattak el.

A' krakói köztársaság, mellyet szinte forradalom fenyegetett s mellye felől febr. 20kán bővebben tudósítva volt, a' már előbb észrevett mozgalmak következtében febr. 18kán az ausztriai védhatalomtól kérelmére segélyeresz osztályt kapott; febr. 20ka még esőndesen folyt le, valamint a' rákövetkezett éj is, de 21ke reggelén mintegy 4 óra tájban számos lázadó csoport támadá meg a' katonaságot, mellytől azonban erélyesen és sikerrel visszanyomott. Néhány csoport köztársasági pór egész a' város kapujáig nyomult, de tovább menni nem bátorkodott. — Febr. 22kei krakói hírek szerint a' városban a' béke egészen helyreállított, s a' zendülőktilt elszedett fegyverek hordattak össze, mellyek egy e' végre különösen rendelt raktárakba lőnek letéve. —

A' febr. 18. s 19kei tarnowi eseményeket egy febr. 19i tarnowi hivatalos tudósításból ekkép egészíthetn ki: „Polgári s katonai hatóságai e' városnak, a' mind inkább valódi kitöréshez közeledett zendülési mozgalomról értesítetvén készen állva várták az eseményeket. 18ka kezdetével hetven községből jövének küldöttek, kik ezek nevében tudósíták a' hatóságokat, hogy számos ponton földbírtokosok, gazdatisztek, irnokok s több eféllől álló fölkelők özszeesoportoztak s a' községeket fenyegetőzések és erőszakhasználással felszólították, hogy a' következő éjre határozott fölkelésben részt vegyenek s fegyvert ragadva, mellyel őket az özszeesküvők megis kintáltak s kaszák és vasszállakkal fölfegyverkezve kövessék a' lázadókat Tarnowba, őket e' város-elfoglalásnál s minden nem lengyel lemszárlásánál gyámolították. — Ezen küldöttek legelhűbb ragaszkodást nyilványítottak a' kormány ügyéhez s egyedül katonai segélyt kértek az árulók elfoghatására. Maga az olly nagyon fenyegetett város segélyt természetesen mindjárt a' pillanatban nem nyujthata, a' küldöttek tehát hűségess s ott közrend-fentartásra szentelt gondolkodásukban további áthatatos megmaradásra intetvén, elboesáttattak. — A' város nyugalmát azonban misem háborítá; a' fenyegetett megtámadás elhárítására czelező rendszabályok mind a' mellett egészen éjen át szigoron fentartattak. — Korán reggel tudták meg, mikép éjszakán az egyes jobbágy-községek s ezeket lázadásban részvételre izgatott fölkelők közt többrendű özszeitkezés történt, miknél több pór veszté életét. Reggel a' városhoz már több oldalról közeledtek pór csoportok magokkal vezetve az elfogott fölkelőket s tizenkilencet — kik közt hat halott volt — szekereken a' kerület háza elibe hozva. Ezen fogoly-beszállítás a' pórok részéről egész délig tartott s ma még több foglyot várhatni, mintán a' es. kir. seregosztály parancsnoksága katonai kart küldte ki a' néhány falun eddigélé pórok által elfogott s örzött fölkelők bekísértetésére.”

Amerika.

Párisi hírek szerint a' Times febr. 16kai száma jelent, mikép „Hibernia” igen békés hangulatu tudósítással érkezett Amerikából, mik szerint nagy kilátás van, hogy az egyesült státusok készek az Oregon-kérdésre nézve választott bíróságot elfogadni.

Spanyolország.

Narvaez csakugyan benyujtá elboesáttatási kérelmét s a' királynő azt elfogadá. Az új miniszterium következő tagokból áll: Miraflores marquis kabinetelnök s külügy-miniszter, Roncali tábornok had-, Arrazola igazság-, Isturiz belügy, Topete tengerészminiszter. A' pénzügyminiszter 14kén még nem volt kinevezve. Előbbi miniszterek Mon, Pidal, Mayans, Armero ugyszólván betű szerint lőnek elküldve, mert elboesáttatásukat nem akarták kérni. Martinez de Rosta Narvaez követé s hasonló elboesáttatásért folyamodott. Jellemzi azon szellemet, mellyben a' miniszterium felszólása történt, nem csekély mértékben az, hogy Viluma marquis szólítottatott fel legelőli kabinetalakításra.

Anglia.

A' háboruhozi előkészületek — jöllehet legnagyobb esendben szakadatlanul folynak, s Londonból több hadihajó leginkább gőzösök állítólág a' chinai vizekre boesáttatnak, honnan azonban igen könnyen Amerika nyugati partjaihoz rándulhatnak. Kereskedők mégis, például a' Baringház, melly legszorosb kereskedelmi özszeesküvésben áll az amerikaiakkal, foly vást legbizodalmasabban hiszi, mikint a' dolog nem kerüend háborúra. Állítólág, noha nem hivatalosan, tudtokul adatott Anglia részéről az amerikai státus-férfiaknak, mikép ha csakugyan háborut akarnak, Anglia leginkább a' déli státusokat választanija esatapiaczul's legelső lépése leend szabadságot hirdetni az ottani rabszolgáknak. — Az augsb. Allgem. Zeit. egyik levelezője következő érdekes rajzát adja három férfinak a' gabnatörvények tárgyában alsóházi üléséből. Először ugyanis Russell lordot jellemzi, mondván többi közt: „ott állt ő a' ház baloldala felső végén, szemközt a' miniszterelnökkel, a' Victoria által neki átnyujtott koszorut önféjéről levéve s hozzá pártolt ellenfélére azt föltéve. „Azonban a' miniszterium (szavai Russel lordnak) győzelmes végét remélheti a' jelen küzdelemnek, jól gondolja meg, mikint azt mégis egyedül a' mi segedelmünk folytán s önviseletünk által remélheti, melly bizonynal sokkal bölesebb és nagyobb lelku mint az, mellyet ő maga 1841ben irányunkban követett. Így szól s karát emelé, mintha annak egy könnyű lejtésével a' háta mögött kurjongó párt akaratát kénye kedve szerint kormányozhatná. — ott állott félig mintegy Gracchus, félig mintegy dissenter hitszónok, és mégis egészen mintegy gentleman. Egyszersmind kinyujtván tagait s rövid karcu alakját az önértet e' pillanatában valódi hősi nyugalmat és szilárdságot tüntetett elő. Russell lord után szolt Inglis Róbert, ezen kedélygazdag, rendületlen, barátságosan makacs, becsületükre egy főegyházi férfinak, kinek szeme örökké tiszta, ajka folyvást mosolygó, arca, homloka, koponyája folyvást az öszerü jámborság s becsületesség tiszta sugárteli fényétől körülfolva. A' mozgalom folyvást tovább ható szövetnekei irányában szükségesnek tartá felhozni az angolalkotvány nehézkes árnyekoldalait is, Eckhartkint hű óre egyrészt az ősi intézvényeknek, s még akkor is, midőn mai napi beszédével Miles indítványát pártolá, jöllehet nyilaival ellenére jól czelezott, mégis ezeket mind szeszélye kedélyderítő balzamába mártogatá. Utolsó szónoka ez estének Sydney Herbert volt, karcu tekintélyteljes férfi, tiszta szóval s kifejezéssel bíró, de előadásában mégsem egészen Perikles, hogy, legalább mint szónok, méltó legyen egészen a' híres szelleműs Aszpáziaira, kinek barátságát élvezi s kinek olvasztó befolyása hírszerint legnagyobb oka, hogy Sydney politikai elveinek egykor darabossága megszűnt stb.

A' gabnakérdés fölötti alsóházi vitakozás még febr. 13kán sem vezetett végsikerre sőt ez ülésből ismét február 16kára tetetett át további folytatásul. Egyébírart a' febr. 13kai ülésben semmi nevezetesb tag nem szónokla.

Wellington herceg mint felsőházi tag eddigelő több átru házott szavazatival birt más peereknek. Midőn legújában a' gabna-vámkérdésben az ő tory párt iránt hűtelen lón, a' ráruházotti hatalmazványokat visszaadá. Mint azonban hallhatni, legtöbb szavazat ismét újra reá bizott, minnek folytában a' miniszterség győzelmé mindinkább valószínűvé kezd válni.

Franciaország.

A' pairek febr. 14kei tanácskozása eredvény nélkül volt, mert a' gyármintai tulajdonjog tartóssága fölötti vitakérdés, melly legközelebb fölvetett, ismét a' bizottsághoz utasítottatott vissza. Az ülés annyiban volt érdekes, hogy Hugo Victor, ki amaz ismérletes botrány-eset miatt egy időig minden nyilvános helytől visszavonult, ismét s most először lépett föl, kimutatni törekedvén a' kamarának, mikép a' kérdés nem csupán ipar-kérdés, hanem hogy az vajóban a' művészetet is nevezetesen érdekli. Emlékeztete Pa-

íssi Bernádra, a' ki fazekas, Cellini Benvenuto, a' ki aranyműves volt, egy pápára, ki egy templomvilári mintát rajzola, Angelo Mihályra és Rafealre, kik e' mintalétesítésnél együtt versenyeztek, — emlékeztetett elsőrendű szobrászokra 's egyebekre, kiknek még mai nap is részök van oly művek létesítésében, melyek az iparra nézve csak egyszerű dolgok u. m. órák, vilárok, 'stb. de a' szakértők előtt remekművek, mik jelenleg egyszerű iparkészítvényekül tekintetnek, de egykor muzeumok 's egyéb gyűjteménytárakban lehetendik helyeket ép úgy mint most a' heturriai edények. H. föllépte igénytelen volt 's helyes, közbeszólt tulajdonképen nem is volt beszéd, de jó benyomást látszott okozni 's a' J. des Débats a' föllépést szerencsés és fényes kezdetnek kereszteli. Daru gróf egyetértett Hugoval 's ő szinte a' fenálló törvényeket pártolja, mennyiben általok a' feltalálóknak állandó szabadíték biztosítatik. Angliában ugymond három évre csökkentetett a' tulajdonjog tartósságának ideje, 's mi lón eredménye? Nyilvános hátramaradás minden iparbéli készítményben, kézművesek általi készíttetésök olly tárgyakkal, melyek Franciaországban kitűnő művészekre bizatnak, miért is ott a' művészet mindinkább süllyedt, míg itt nálunk folyvást nagyobb fokára emelkedett a' mindendalról tökélyesbülésnek.

Az algiri ügyek jelen pillanatban, így szól egy febr. 13kai párisi levél, inkább foglalkodtatják a' miniszteriumot mint valaha, a' nélkül, hogy ama tartomány szükségét 's tulajdonképen igazgatását illetőleg a' kabinet egyes tagjai közt egyetértés uralkodnék. Soult marsal elnökségűli lemondással fenyegetőzik, hahogy a' főhelytartó Bugeaud jog- és hatásköre korlátoztatására vonatkozó indítványai nem fogadtatnak el. Az ősz hadvezért e' részben folyvást támogatja St. Yon hadminiszter, de Guizot és Duchatel ellenkező véleményűek, talán azon egyszerű okból, mert az yslii herczeg közel jövőbeni rendeltetését (mint az legálább az udvarnál el van határozva) nagyon is eszmők előtt tartják. Mint a' dolgok most állanak, Soult marsal vissza-

lépését ugyszólván bizonyosnak tekinthetni 's akkor Guizot veendi át a' kabineti elnökséget, melyet habár forma szerint nem is, de különben már évek óta visel. Nemours hg. dotatio-kérdése nem sokára szőnyegre kerül. Elfogadtatása annál bizonyosb, minthogy Thiers, ki az udvar 's herczegek kezét már darab idő óta vadászta, az indítványt habár nem is nyilvánosan, mindazáltal titkon bizonynyal gyámolítandja. A' spanyol ügyek jelen folyása nincs inyökre a' párisi magasb köröknek; változtatást ohajtanak 's igekeznek létesíteni e' tekintetben 's Martinez de la Rosát ismét követil akarják. — A' király egészsége meglehetős, noha külsejében az aggkor jelei mindinkább mutatkoztak. — A' királyné sok bajban szenved, miknek előbbi években semmi nyoma nem jelentkezett.

Ibrahim pasát mart. hónap elejére várják Párisba. Szintazon megütisztetésben, melyet a' tartományokban tapasztalt, fog ott is részeltetni. Az Elisée-Bourbon palota van elfogadására rendelve 's a' király már három udvari kocsit küldte a' pasa 's kísérete behozatalára.

Németország.

Posenben is történtek forradalmi mozgalmak 's igazgatások, mikről egy poseni levél a' porosz status-hirlemben febr. 16káról következőleg ír: „A' Posen nagyherczegségben 's a' nyugati Poroszonnak némelly, előbb városi nagyfejedelemséghez tartozott, kerületeiben fölfedezett özszeesküvés ellen megkezdett vizsgálat folytatásánál a' hatóságok azon meggyőződésre jöttek, hogy ezen mozgalom felsőbb vezetőji, daczúl az alsóbb osztályu részvevők ellen intézett számosabb elfogatásnak, terveiket még is tovább szökték 's a' lengyel kivándorlottak küldönczei (emissarius) által felízgatva, valóságos lázadást igekeztek indítani. Minthogy azonban a' kolompasok nevei kitűntek, azok, kik közülök Posenben voltak jelen, f. hó 14kén elfogattak, 's a' külkerületekhez kellő parancs bocsátatott. Hogy pedig a' tartományban elszört részvevők a' poseni események által ne figyelmeztessenek, a' város kapujai néhány órára bezárat-

tak, egybíránt tökéletes nyugalom uralkodott. Azon személyek, kik ellen 14kén elfogatási parancs bocsátatott ki, (számra 40en) nagyrészt a' tartomány fiatalabb birtokosai közül valók, 's fájdalom! több jeles család neveire bukkanunk köztük. Az 5d. hadi test parancsnoka néhány e' testhez tartozó, Sziléziában örökös osztályt a' tartományba rendelt, hogy ez minden fordulat esetére biztosítva legyen. De aligha volt szükség ez elővigyázati rendszabályokra, miután a' népség magköve, t. i. a' pórrend a' mozgalom iránt egészen idegen maradt 's ekkép a' siker reménye esupa ábrándok 's önámításokon alapult.

Halljunk most egy poseni levelet az ottani események felől febr. 14ről délután 4 órakor: „Városunk legnagyobb ingerültségben van. Két óraker hírtelen minden kijárást és hidat a' katonák megszállottak 's a' város tökéletesen bezáratott, hogy senki sem mehetett sem ki sem be. Minden köztért gyalogság, lovasság 's pattantyusság foglalt el 's az álgyuk elővonattak 's felállítottak. Számos katonai őrszem, városi rendőrtisztek kíséretében szállá meg a' lengyel piactot, 's sok vendéglőben meg magánházakban kutatásokat intéztek. Csak hamar számos elfogatás is következett, 's pedig jelen izben csak magasb osztályiból a' társaságnak; ugyszólván csak nemesek neveit hallhatni, azonban egy itteni orvost is és némelly másokat. Mindnyájan lengyelek, miből látható, hogy ezen rendszabályok a' fölfedezett özszeesküvés-sel özszeefüggésben vannak; hihetőleg annak legközelebb kellett volna kitörnie 's a' hatóságok még idejekorán lőnek értesülve. „A' levelező ezután egy jelentést hoz fel, melyet a' poseni főparancsnok 's rendőrelnök bocsátottak ki, melyben a' követett rendkívüli rendszabályok szükségét adják elő.

Bombertgában ezen majd egészen elnémetesült városban is nemesek a' katonaság volt mozgásban, hanem álgyuk is állítottak fel 's égő kanóczezal állottak mellettök a' pattantyusok. — A' ki febr. 16kán Berlinből Posenbe iratá be magát utazóul, igazolási jeggyel kellett ellátatnia, mert e' nélkül Posenbe nem bocsátatott.

17ik szám.

É R T E S Í T Ő.

1846.

Kész misemondó-ruhák.

Hirsch Ferencz selyem- és divatárus

holtjában legjutalmash áron kaphatók; továbbá: selyem, arany- és ezüst himzetű gyönyörű nehéz templomszőretek díszítvényekre, damassz-szőretek szászokra 's egészen nehéz violaszín és vörös gros de naples, habos (moiré) és öszszalagok Pesten a' váci utcában „a' szarvas hoz“ hol mindentéle megbízatás elfogadtatik mindennemű templomi díszítvényekre, mezezetre, püspöksüregre, velumra, biretre, albára, szemfödélre, ostyazaeskóra 'stef. jutalmas és gyors szolgálat mellett. 3—6

Árverési hirdetés.

A' nm. magyar kir. udvari Kamara jóváhagyásából ezennel közhírré tétetik; hogy az 1846ik év aprilis hó 20án Miskolczon a' diós-győri kormányzói lakban tartandó árverés után következő haszonvételek fogának bérbe adatni:
10r. A' miskolczi kisebb koresmák haszonvétele.
2or. Ugyanott a' Zöldfa nevű vendégfogadó.
3or. Az ujhutai koresmáltatási jog.
4er. A' varbói koresma és mézsárszék.
50r. A' radistyáni koresma és mézsárszék.
6or. A' szakáldi koresma.

7er. A' pogai koresma.
8or. A' diós-győri uradalmi holt használata.
9er. A' mező-kövesdi vásári jövedelmek.
10er. A' mező-keresztesi határban létező kőkutlapos nevű 102 holdat tevő uradalmi rét.
11er. A' diós-győri — végre
12er. A' felső-győri határban létező urasági földek.
Az árverésben részesülni kívánók a' fen kitett helyre 's napra a' szükséges bántpénzzel és biztosítékkal ellátva ezennel meghivatnak, az árverési feltételek, a' diós-győri k. irodában eleve megtekinthetők. 1—3

2799. Árlejtési hirdetés.

Mit 1845. évi october 1én 36519. sz. alatt kelt kegyes kir. kincstári rendelet követeztében, az idevaló várórhelyen, szagtalan és mozdítható árnyékszékék készítése és az őrszoba nagyobbítása iránt, a' nagyméltóságú magy. kir. udvari kincstár kegyes jóváhagyása fentartása mellett a' kir. építési főigazgatóság épületében f. é. mártius 16dikán délelőtti 9 óraker árlejtés fog tartatni.

Ezen építkezésnél a' kőműves munka és anyagok 1435 ft. 56 1/2 kr. kőfaragó „ „ 53 ft. 35 kr. ács „ „ 411 ft. 46 3/4 kr. asztalos „ „ 175 ft. 25 kr. lakatos „ „ 229 ft. 40 kr. üveges „ „ 11 ft. 33 kr. fazekas „ „ 41 ft. 36 kr.

köteles munka 3 ft. 48 kr. színező „ 43 ft. 19 3/4 kr. hodaár „ 48 ft. — kr. ólomesövek 100 ft. — kr. gyöpmester 68 ft. — kr.

Összesen 2645 ft. 40 kr. pengő pénzben van kiszámítva.
Az illető műmesterek és építési anyagszállítók tehát ezennel felszólítatnak: 10 száztól bántpénzzel ellátva, a' fönjelett napon és helyen megjelenni; egybíránt tudomásul tétetik hogy semmiféle későbbi ajánlatok el nem fogadtatnak.
Az ezen építkezésre vonatkozó tervek és költségvetés, a' kir. építési főigazgatóság épületében a' szokott hivatalos órákban megtekinthetők.
A' kir. építési főigazgatóság által. Budán, febr. 24én 1846. 1—3

† Fejérruha-raktára a' pesti jótékony nőegyesületnek jó rendezetű 's osztályzatu állapotban folyvást Liedemann Ferencz B. kereskedésben van „a' szép Magyarához“ a' váci utca szegletén, mely becses pártfogónak további figyelmébe annál inkább ajánlatik, mivel ott magyar vászonbul készített fejérruhát is mindenkor kaphatni vagy megrendelhetni. 3—3

Dohány-termesztőknek

jóféle valódi havannai dohány-maggal, szinte a' mezei gazdáknak fehér búkkönnnyel, melyet Angolhonból kapott, és mind bokros növése, mind takarmányul fordíthatása miatt is igen ajánlatos, illendő áron szolgálhat alulirt fűszer-kereskedésben
Müllerdorfer János,
ó-postautcazi 20ik szám alatt „a' halászhoz.“ 3—3

Hirdetés.

A' nagyméltóságú magyar királyi udvari kincstári tanács részéről közhírré tétetik, hogy azon 145 hold rét, melyet a' k. fiseus tek. Heves megyében Poroszló mezőváros határában a' Nagy- és Kis-Apotai dűlön, báró Orczy István urtól bírói zálogban bír, a' rajta fekvő végrehajási öszzevben azaz 19.333 v. forintban 40 krban elad-

andó, vagy ha az eladás nem sikerülne, f. évi mártius 17kétől kezdve egy esztendőre — közzárverés útján — haszonbérbe bocsátandó. Az eladás iránt Pesten a' k. ügyigazgatási hivatalnál, Egerben pedig kincstári ügyvéd Nagy Sándor urnál lehet értesítés nyerni. — A' haszonbérleti árverés f. évi mártius 9dikén Poroszlón a' városháznál fog tartatni. 3—3

† A' kis-igmándi új majorban, Komáromtul egy óránvira, 20—25 ezer darab két 's három éves „a' k a c z f a“ eladó, száza 2 v. frt. — Venni szándékozók járuljanak B o g n a r József gazdához. 1—3

Haszonbérlet.

A' nagyméltóságú magyar kir. udvari kincstár rendelkezéséből a' megüresedett váci püspökség részéről ezennel közhírré tétetik: hogy Püspök-Hatvan helységében levő kétkerékű malom, mely iránta haszonbérleti szerződés folyó 1846dik évi mártius 31kén megszűnik, ugyanezen f. 1846ik évi aprilis 15ő napjától számítandó három egymásután következő esztendőre ugyan a' f. évi februarius 28tikán délelőtt Váczon az igazgatói épületben levő uradalmi irodában felsőbb jóváhagyás fentartása mellett tar-

tandó árverés útján ujjlag bérbe adandó lesznek.
Bérleni kívánók a' fenkitett helyre 's napra reggeli 9 órára a' szokott száztól számítandó tíz kamatos bántpénzzel, és a' biztosításul lekötendő értékükről szóló hiteles bizonyítványokkal ellátva, azon megjegyzéssel hivatnak meg: hogy a' bérlettelek az uradalmi igazgatói hivatalnál árverés előtt is megtekinthetők, 's hogy az árverés után semmiféle ajánlat el nem fogadtatván, a' megígért ár és ugy a' bántpénz is ezüst pénzben lesznek leteendők. — Kelt Váczon január 16kán 1846. 3—3

Csödület.

A' sz. h. dorogi nemzeti fótanodában az alsó és felső fő-osztályu 80 pft. készpénz, 20 pozsonyi mérő gabna-fizetéssel és szabad lakással öszszekötött tanítói-állomások megüresedvén, azoknak csöd útján leendő betöltésérő folyó 1846. évi május 15ő napja olly formán tüzetik ki határnapul, hogy az azt elnyerni ohajtlók, szükséges bizonyítványaikkal ellátva folyamodványukat a' helybeli lelkész 's tanoda-igazgató nt. Szabó György úrhoz, mint a' közönség által a' folyamodók bizonyítványaik megbíralására kirendelt küldötség elnökehez személyesen adják be. — Kelt H. Dorogon, január 15én 1846. Kiadta Farkas Lajos a' jegyző. 2—3

3—3 Árverési hirdetés.

T. Pest megyében fekvő Nyáregyházi és Csévi pusztabeli 's öszszesen 144. holdat tevő Hangyás Dávidféle csöd alatti részjóság, melyből 23 hold már be van vetve, a' hozzá tartozó épülettel, és felső nyár-

egyházi köz legelőhezi jussal együtt folyó 1846. esztendősz. György naptól számlálandó három egymásután következő esztendőre f. évi mártius 15én, délelőtt 10 óraker Pesten, a' t. megyeházánál, a' pertárban, a' közzárverés útján haszonbérbe fog adatni.

Dunavizállás: február 25én 9' 1" 9" az 0 felett.